

1
ERA.T-76.1.11602

Eesti NSV Ministrite Nõukogu Riiklik Ehituskomitee

KULTUURIMÄLESTISTE
RIIKLIK PROJEKTEERIMISE INSTITUUT

Objekt: TAMKI mitmesugused
Šifr.nr.: IV-85056
Tellija: Tallinna Linna RSN TK APPV AMKI

MUINSUSKAITSEAMET
ARHIIV

№ A-1352

FOTOKOPIA J. NAHA KÄSIKIRJALISTEST
MATERJALIDEST JA FOTODEST
KÖIDE XII

"TALLINNA VAEKODA"

Peaarhitekt

Osakonna
juhataja

H.Toss

J.Tamm

Projekti
peainsener

Peaspetsialist

T.Brilt

J.Tamm

Tallinn 1985

TÖÖ KOOSSEIS

- Köide I Fotokoopia J.Naha käsikirjalistest materjalidest.
1. märkmik "Vana Tallinna ehitused" (Müürivahe,
Lühike Jalg, Rüütli (pr. Rataskaevu) t.)
- Köide II Sama, 2. märkmik. "Vana Tallinna ehitused" (Raekoja
pl., Harju t.)
- Köide III Sama, 3. märkmik. "Bürgerhaus..." (Rüütli (pr. Ratas-
kaevu), Niguliste t.)
- Köide IV 4. märkmik. "Tallinna Ajaloo Muuseum"
- Köide V Fotokoopia J.Naha käsikirjalistest materjalidest
5. märkmik "Purustatud hooned V.Tallinnas, II 1944"
(Niguliste, Kullassepa, Dunkri (pr. Vana Tooma) t.)
- Köide VI Sama, 6. märkmik. "Purustusi Tallinna vanalinnas 1944"
(Kullassepa, Harju t.)
- Köide VII Sama, 7. märkmik. "Purustatud hooned V.-Tallinnas. I.
1944" (Harju, Niguliste, Rüütli (pr. Rataskaevu) t.)
- Köide VIII Fotokoopia J.Naha käsikirjalistest materjalidest ja
fotodest "Viru tn. 11"
- Köide IXA Sama, "Vana Tallinn I"
- Köide IXB --"
- Köide XA Sama, "Vana Tallinn II"
- Köide XB --"
- Köide XC --"
- Köide XD --"
- Köide XE --"
- Köide XI Sama, "Kaarmanni ja Teedeministeeriumi majad"
- Köide XII sama, "Tallinna vaekoda"
- Köide XIII Sama, "Harju Värav"
- Köide XIV Sama, "Pirita klooster"

SAATEKS

Käesolev paljundatud köide J.Naha käsikirjalistest materjalidest kannab pealkirja "Tallinna vaekoda" ja sisaldab skitse ning fotosid Tallinnas sõjatules hävinud vaekoja kohta.

J.Naha see temaatiline kaust talletab jooniseid vaekoja fassaadidest, detailidest, konstruktsioonidest ning arvukalt fotosid. Kausta on kogutud ka teemat puudutavaid ajaleheväljalõikeid.

Kuna vaekoda oli lahutamatult seotud Raekoja platsiga, mille ümberplaneerimine oli enne sõda teravalt päevakorral, siis on J.Naha visandanud ümber ka platsi planeerimisprojekte. Seda osa tööst illustreerivad vastavad väljavõtted perioodikast.

Peaaegu kuni kodanliku Eesti Vabariigi lõpuni oli teravalt päevakorral vaekoja lammutamine, mille eest võitlesid eriti ägedalt selle vahetus naabruses olevate majade omanikud Jegorov, Konstantinov jt., kelle äride vaateaknaid vaekoda osaliselt varjama kippus. Lammutamine jäi muinsuskaitseentusiastidele ära, kuid vaid mõned aastad hiljem 1944.a. kevadel tegi sõda oma töö. Varemud likvideeriti 1946-ndate aastate lõpul. J.Naha käesolev köide on kõige täielikum erakordse väärtusega materjal Tallinna vaekoja kui Eesti renessansi silmapaistvama esindaja kohta.

Ümberpildistatud on kõik J.Naha joonised ja fotod, samuti ajaleheartiklite illustratsioonid. Artiklid ise on esitatud resümeeritud kujul. Materjali paigutusel on säilitatud originaalile vastav järjestus ja originaalkausta formaat.

J.Naha kausta on hiljem täiendatud ENSV MN omaaegse Arhitektuurivalitsuse fotodega. Koopiad nendest on käesoleva köite lõppu paigutatud lisadena.

Fotoreproduktsioonid valmistas 1985.a. märtsis KRPI fotograaf O. Kõll.

Koostas:

H. Samel

1 N-28 331/1

2 N-28 332/1

3

N-28 332/2

4

N-28 332/3

5

N-28 333/1

6

N-28 333/2

"Uudisleht" 14.05.1935.a.

Kas vaekoda maha või mitte?

Abilinnapea A. Uesson

"... Isiklikult leian, et vaekoja maha lõhkumine oleks linna ilule suur õnnetus..."

Kolonel A.Simon

"...Vana vaekoja asemele monument..."

Arhitekt A.Soans

"... nagu ka väikesed külgehitused Raekoja platsil Saiakangi ääres ja teiste majade küljes annavad ümbrusele vanalinnalikult koduse ja mugava ilme, aitab vaekoda omakorda seda ilmet tõsta ning vähendada moodsamate ehituste kontrastset mõju..."

Kunstnik A.Jansen

"Ehitusena pole midagi erilist väärt".

Arhitekt E.Lohk

"Vaekoja kui ehituse arhitektuurne väärtus annab kahelda... Kuid seevastu vaekojal on teine, niiöelda ruumiline väärtus. Ta tasakaalustab raekoja ja sobib selle juurde...2

Arhitekt E.Sacharias:

"Tallinna ilule tuleks lammutamine kasuks".

ajaleheartikkel?

Tallinna elu. Tolm tõuseb...

Raekoja platsil lammutatakse vana maja.

ajaleheartikkel? 1927.a.

Raekoja platsi kaubaputka jälle päevakorral.

Hindamis komisjon määras hinnaks 5280 krooni.

6. juunil toimus võõrandatavate kinnisvarade ja maade hindamis komisjoni koosolek. Raekoja platsi korrastamise huvides tuleks lammutada Vaekoja kõrval asuvad kaubaputkad. Putkaomanikud Jernchmanov, Liebertal ja Neuschluss nõuavad putka eest ennekuulmatult kõrget hinda ja lisaks muid soodustusi. Varem oli kaubaputka hinnatud 250000 margale. Pärast täiendavat läbiviidud hindamist määrati kinnisvara väärtuseks 5280 krooni.

Müürivahe tänava laiendamisel on ees David Lerenmannile kuuluv kuurilogu, mis hinnati 149815 margale. Selle hinnaga ei ole nõus nii linnavalitsus, kui ka omanik D. Lerenmann, kes nõuab kuuri lammutamise eest 800000 marka.

ajaleheartikkel?

Raekoja platsi lähem ümberkorraldus

Raekoja platsi ümberkorraldamine algas vana maja lammutamisega. Kinga ja Teenri tänavate nurgal. Avalikud väljakäigud paigutatakse raekoja taga asuvasse linnamajja. Jalakäijatele ehitatakse parkett-kõnnitee Voorimehe tn. otsa ja raekoja vahele. Voorimeeste seisukoht viiakse platsi keskelt platsi servale.

ajaleheartikkel?

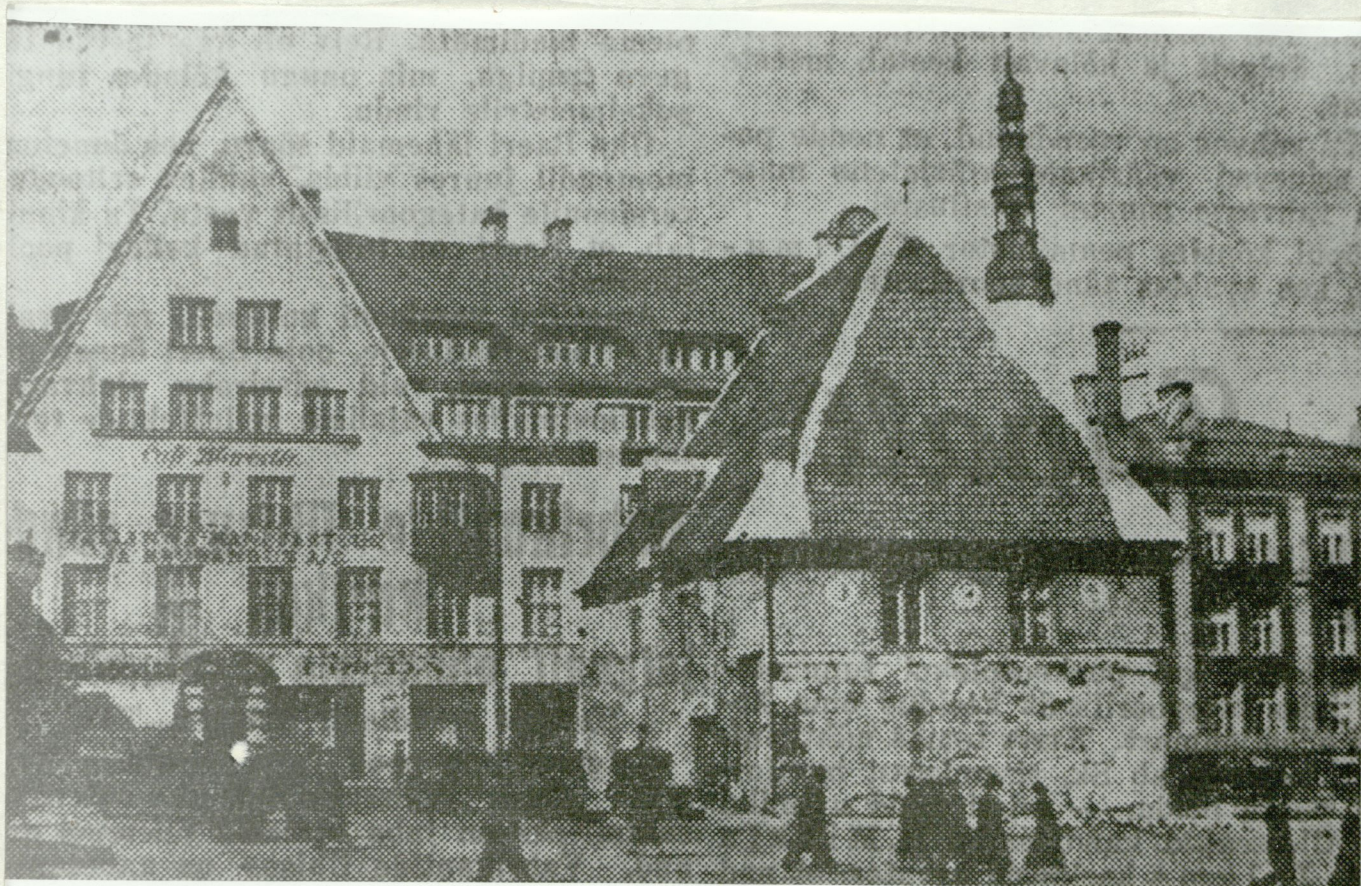
Raekoja platsi kordaseadmine

Aastatepikkuste vaidluste järel asuti lõpuks platsi korrastamisele. Sillutustööd ja väljakäikude üleviimine raekoja taha läheb kokku maksma 810000 marka.

ajaleheartikkel?

Raekojaplatsi planeerimine tarvilik

Kõige rohkem on vaekoja ja selle kõrvalehituste lammutamisest huvitatud majaomanik Jegorov, kes pakkus selleks 1 miljon marka! Vaekoja ümberehitamiseks vajalik raha (ca 7 milj. marka) linnal puudub. Linnavalitsusele tehti ülesandeks koostada Raekoja platsi korrastamise kava ning kooskõlastada see muinsusvarade valitsusega. Kuna juudid oma Raekoja platsil oleva maatüki eest ennekuulmatut hinda küsisid, kuulub see seadusandlikus korras võõrandamisele.

7

N-28 333/3

8

N-28 334/1

9

N-28 334/3

10

N-28 335/1

11 N-28 335/2

12

N-28 334/2

13

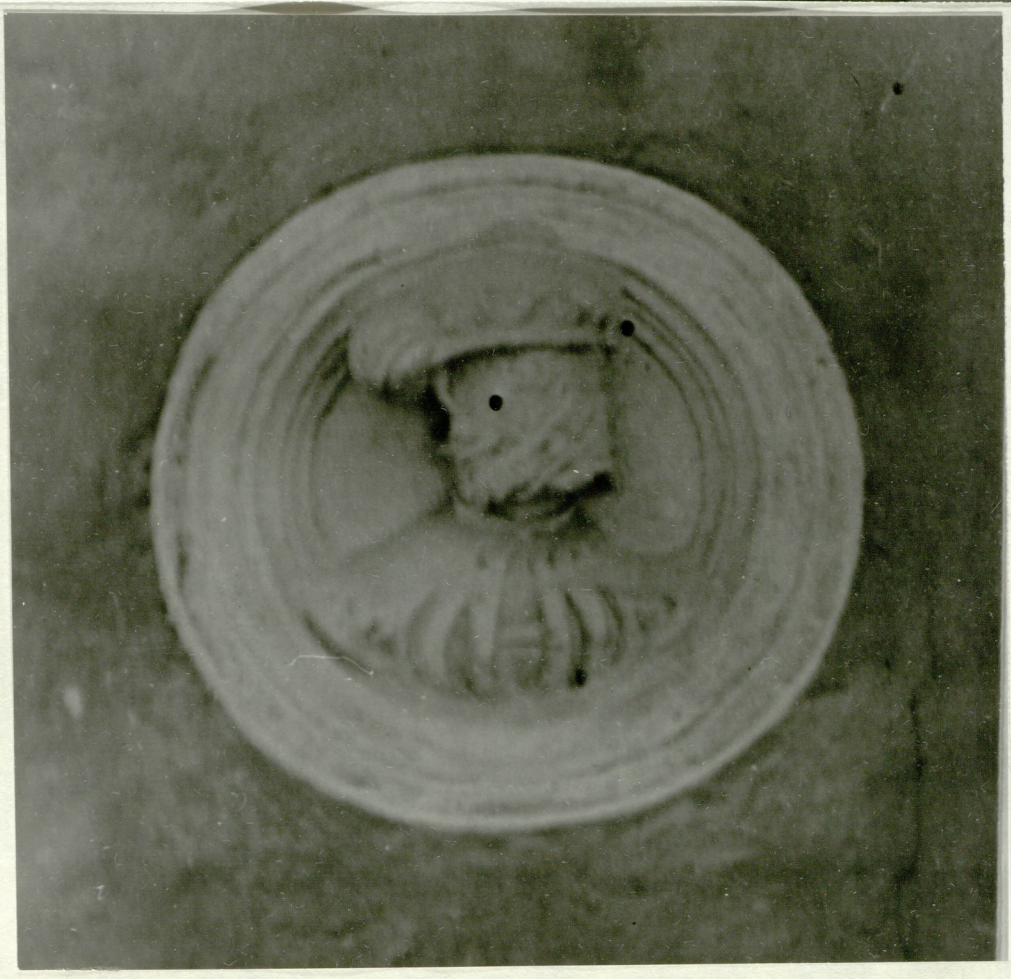
13

N-28 335/3

14

N-28 336/1

15

N-28 336/2

ajaleheartikkel 29.03.1925.a.

Pealinna ajalooliste platside korraldamisel

Hiljuti moodustati haridusministeeriumi juurde muinsuste säilimise komitee. Lähemal ajal kutsutakse kokku suurem nõupidamine ajaloolise raekoja platsi korrastamise küsimuses. Koosolekust võtab osa ka muinsuste säilimise komitee. Raekoja platsi korrastamisküsimustes on arvukaid nõupidamisi peetud ja mitu projekti peensusteni välja töötatud.

ajaleheartikkel 22.07.1927.a.

Raekoja platsi korraldamine. Kavatsusi platsi kasutamisel

Möödunud sügisel koristati Kinga ja Teenri tn. nurgal olev vana hoone, mille alune on korrastamata, kuna ei ole otsustatud milleks maad kasutada. Kõne all on olnud muruplatsi, autode parkla või uue kaubahoone rajamine.

ajaleheartikkel 28.04.1929.a.

Ettepanek kaalukoja lammutamise puhuks

Majaomanik D. Konstantinov on nõus omal kulul vaekoja lammutama ja prahi ära vedama, kui saab tasuks vaekoja kivid ja puitosad. Linnavalitsus võttis ettepaneku teadmiseks.

"Päevaleht" 9.07.1930.a.

Vana vaekoja saatus otsustamisel. Ruumidesse eeskujulik turistide asutus

Vaekoda on otsustatud alles jätta ja ümber ehitada, mis läheks 20000 krooni maksma. Kuna linnal endal praegu seda raha ei ole, on vaekoja soovinud saada Eesti Turistide Ühing, milleks astutakse läbirääkimistesse linna ehitusosakonnaga. Ühingu kavatsuste järgi tuleksid sinna turistide kodu ja bürood.

ajaleheartikkel?

Vana kaalukoja saatus jälle päevakorral.

Kas kaupluse ruumideks või koguni restoraniks.

Vaekoda kasutamiseks on mitmeid soove. Valgustuse ja vee-
muretsemise osakond soovib saada bürooruume, linna naiskutsekool
ning selle lõpetajate selts tahaks avada kohviku, o/ü "Kodukäsitöö"
soovib alumisele korrusele kaupluseruume. Linnavalitsus leidis, et
kõige kasulikum oleks vaekojas avada restoran.

ajaleheartikeel okt. 1930.a.

Vana vaekoda jälle hädaohus. Tallinna vanema

arhitektuurilise omapära lammutamine päevakorral

Vaekoja varju jäävad Raekoja platsil mõnede suurärimeeste majad,
kes sooviksid avaramat väljavaadet vaateakendele. Esimene kirjalik
märkus vaekoja kohta on 1477.aastast. 1570.a. on hoone ümber ehitatud.
Maalingutega lagi vaekojas on pärit 1650-1670.aastatest. Illustreeritud
fotoga (F. 16).

ajaleheartikkel?

Kaubamaja Raekojaplatsil lammutatakse.

Mõistliku otsuse täitmine

Juulikuu koosolekul otsustas volikogu lammutada Teenri ja
Kinga tn. vaheline kaubamaja. Linnavalitsus soovis selleks 280 000
marka. Volikogu pidas seda summat liialduseks ja lubas ainult 100 000
marka.

ajaleheartikkel?

Väljakäigukoht raekoja platsilt kaob

Vana vaekoda tahetakse järk-järgult vabastada kõigist näotutest
kõrvalehitustest. Rahanduskomisjon otsustas määrata 810 000 marka
väljakäigu üleviimiseks vaekoja kõrvalt raekoja taga asuvasse majja.

"Vaba Maa" 16.01.1931.a.

Vana vaekoja võit

Tallinna linnavolikogu koosolekul oli arutlusel vaekoja kasutamise küsimus. Selleks oli valminud kolm projekti: 1) kohvik, 2) alumine korrus äri- ja bürooruumideks, ülemine korrus linna ametiasutustele 3) all ärid ja bürood, ülal samuti bürood.

Linna majanduskomisjon soovitas 5 häälega 3 vastu vaekoda lammutada. Linnapea A.Uesson märkis oma ettekandes, et vaekoda tuleb alles hoida, kuna see on raekojale täienduseks. Pärast vaidlusi ^{otsustas} volikogu häälteenamusega: vana vaekoda tuleb alal hoida ja ümber ehitada võimalikult esialgsesse kujusse.

"Päevaleht" 11.05.1935.a.

Vana vaekoda

Rohkem on räägitud vaekoja lammutamisest, kui ta renoveerimisest. Vaekoda ehitati 1554.a. Tallinn on üks väheseid linnu Euroopas kus on ühisel platsil säilinud nii keskaegne raekoda, kui ka keskaegne vaekoda. Vaekoja lammutamisest on huvitatud eelkõige naabermaja, kelle mõjuvõimu see väike hoone praegu paralüseerib. Kui vaekoda kaoks, kaotab raekoda oma tähenduse ja domineerima hakkab näotu majadeplakk. Tallinlaste lõhkumiskirg vanade ehitiste suhtes on ka minevikus suur olnud. 1851.aastal astus Nikolai I vahele Pika- ja Lühikese Jala väravatornide lammutusplaanidele. Kavas oli tookord Toompea nõlvakute tasandamine 45° nurga all. Kui palju teab Tallinlane oma linna ajaloost ja mida on tehtud selle populariseerimiseks? Kui vaekoda alusmüürist kuni katuseni korda seada, siis astuks sinna naudinguga sisse ka need, kes seda praegu põlastavalt silmitsevad. Illustreeritud fotoga (F. 17).

"Vaba Maa" 18.05.1935.a.

Vana vaekoda Raekoja platsil seatakse korda

Linna muinsuskaitse koosolekult võtsid osa ehitusosakonna direktor M. Kesküla, arhivaar P. Johansen, ehitusosakonna arhitektuuri jaoskonna juhataja H. Hohanson. Üksmeelselt leiti, et vaekoda peab alles jääma nii muinsuse- kui ka raekoja platsi proportsioonide seisukohalt. Lähimal päevil alustatakse välisremondi ja värvimisega. Praegused korstnad katusel lammutatakse.

Vaekoja sisemus otsustati seniks jätta puutumata, kui on lahendatud ruumide kasutamise küsimus.

ajaleheartikkel 31.12.1937.a. autor R. Kenkmaa

Vana vaekoda jäägu!

Vastuseks insener K. Ipsbergile

18. dets. "Uus Eestis" nõuab insener K. Ipsberg endise vaekoja lammutamist. Enne kui tulla välja eriteadlaste otsusel riikliku muinsuskaitse alla võetud ehituse lammutamisnõudega, peaks tutvuma ta tõelise vanaduse-, mineviku- ja väärtusega.

Vaekoda on ehitatud 16. saj. keskel. Ta on ainuke hoone terves vanalinnas, mis omab selliseid renessanssreljeefe välisseintel, mis aga vajaksid restaureerimist. Teise korruse palklagi on kaunistatud 17. saj. pärinevate maalingutega. Hoone edelanurgal tuli ilmsiks huvitav profileeritud uks. Seega ei ole vaekoda väärtusetu kivihunnik.

Tema kõrvaldamisel muutuks domineerivaks pseudogooti stiili jäljendav ümberehitatud majadeblokk. Täiesti põhjendamata on väide nagu vaekoda segaks jalakäijate liikumist.

Kõik Ipsbergi poolt toodud välismaised eeskujud ei ole meil kohaldatavad. Sel juhul tuleks kriips peale tõmmata kogu vanalinnale, sest meil ei ole midagi kõrvutada arhitektuuri tippsaavutustega. Välismaail on palju paremini säilinud keskaegseid linna kümnete kaupa, meil ainult Tallinna vanalinn. Muinsuskaitse ja turismi seisukohalt oleks viimane aeg piir panna selle linnaosa suurematele lammutustöödele ja välisilme moderniserimisele. Samuti tuleks tähtsamad liiklusmagistraalid juhtida ümber vanalinna.

"Vaba Maa" 15.05.1935.a.

Avastusi vana vaekoja juures

Näotute juurdeehitiste lammutustööde lõpetamisel vaekoja juures, tuli hoone edelanurgal ilmsiks keskaegne uks tahatud kivist piitadega. Nähtavasti oli seäle ukse kaudu esialgne sissekäik, mis viis teisele korrusele viiva trepi juurde. Kinnimüüritud ukseavause lahtimurdmisel leiti kahlikive. Need ^{on} reljeefsete lillornamentidega ja pärinevad 17. sajandist.

ajaleheartikeel 20.12.1935.a.

Vana vaekoda turismihooneks

Tallinna linnavalitsus andis põhimõttelise nõusoleku vaekoja kasutamiseks turismipropaganda otstarbel. Linna ehitusosakond ehitab vaekoja siseruumid ümber ja annab kogu hoone Eesti Turismi Kesk- korralduse käsutusse. Keldriruumidesse paigutatakse alaline turismi- näitus.

Kuna turistide vool meie maale on viimasel ajal suurenenud, on kasu turismist paisunud summaks, mida saab rahvamajanduses arvestada.

"Päevaleht"?

Raekoja plats ilma kaalukojata

Vaekoja lammutamist pooldav kirjutis. Tutvustatakse kolonel S(imon)kava vaekoja asendamiseks mäletussambaga. Illustreeritud fotoga (F. 18).

ajaleheartikkel 8.05.1935.a.

Raekoja plats nägusamaks

Raekoja platsil tehti algust kauplusehoonete lammutamisega. Vaekoda kavatsetakse restaureerida ja ta ümbrus korda seada. Illust- reeritud fotoga (F. 19).

"Päevaleht" 19.01.1926 autor Ha(nno) Ko(mpus)

Vaekoja küsimus volikogus

Vaekoja küsimust on arutatud mitmel pool, kuid lõpptulemus on alati olnud üldjoontes sama: vaekoda peab jääma paigale. Ehitusosakond on esitanud Raekoja platsi ümberkorraldamiseks kaks varianti: Esimene variant näeb ehitada vaekoja kõrvale kaasaegsetele nõuetele vastavad kauplused, mille ees on sammaskäik. Juurdeehituse üldpinda oleks 354 m². Kaupluseid saaks oma asukoha tõttu kõrgete üüride eest välja rentida.

Teine variant näeb ette väikese külgehituse, jättes platsi Jegorovi maja eest vabaks. Kaupluste pind tuleks 239 m². Autor pooldab esimese variandi teostamist.

"Päevaleht" 23.01. 1925.a.

Kui südalinna ilustamise vastu ollakse

Artiklis pooldatakse vaekoja lammutamist ja kritiseeritakse vaekoja kõrvale uute kaupluste ehitamise plaani.

16

N-28 337/2

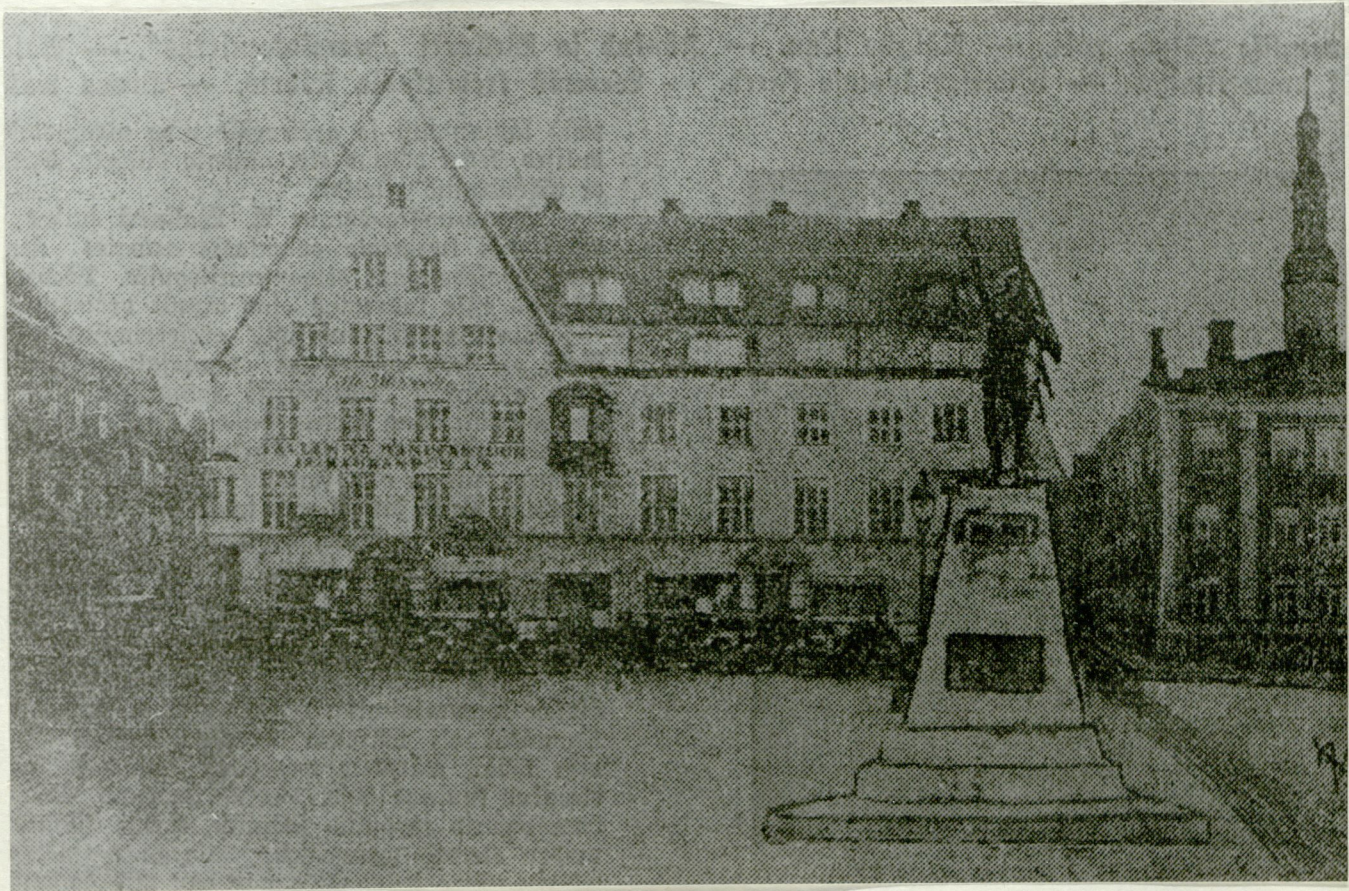
Wana waekoda

11.5.34 Palrat

17

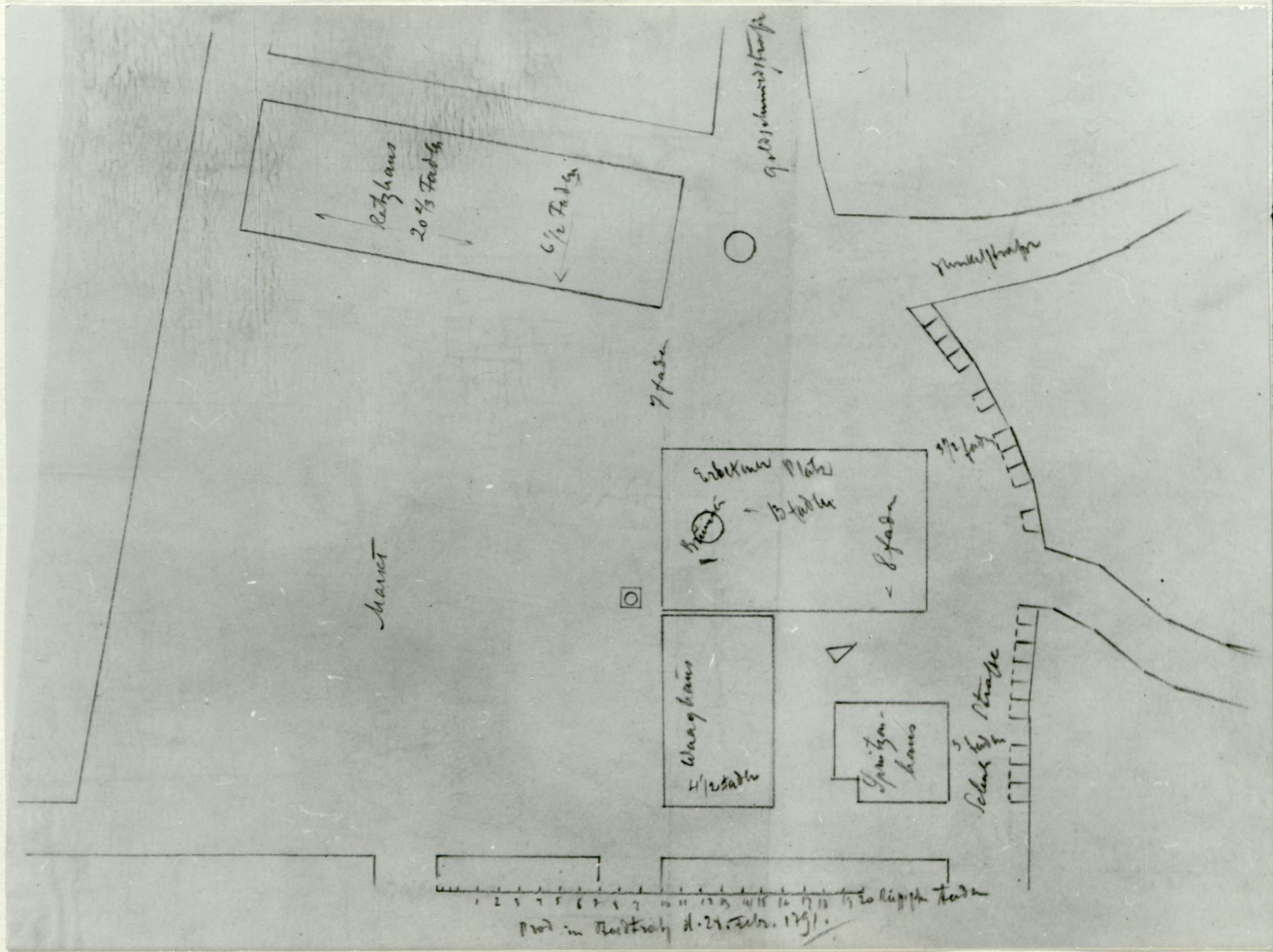
N-28 337/1

18
N-28337/3

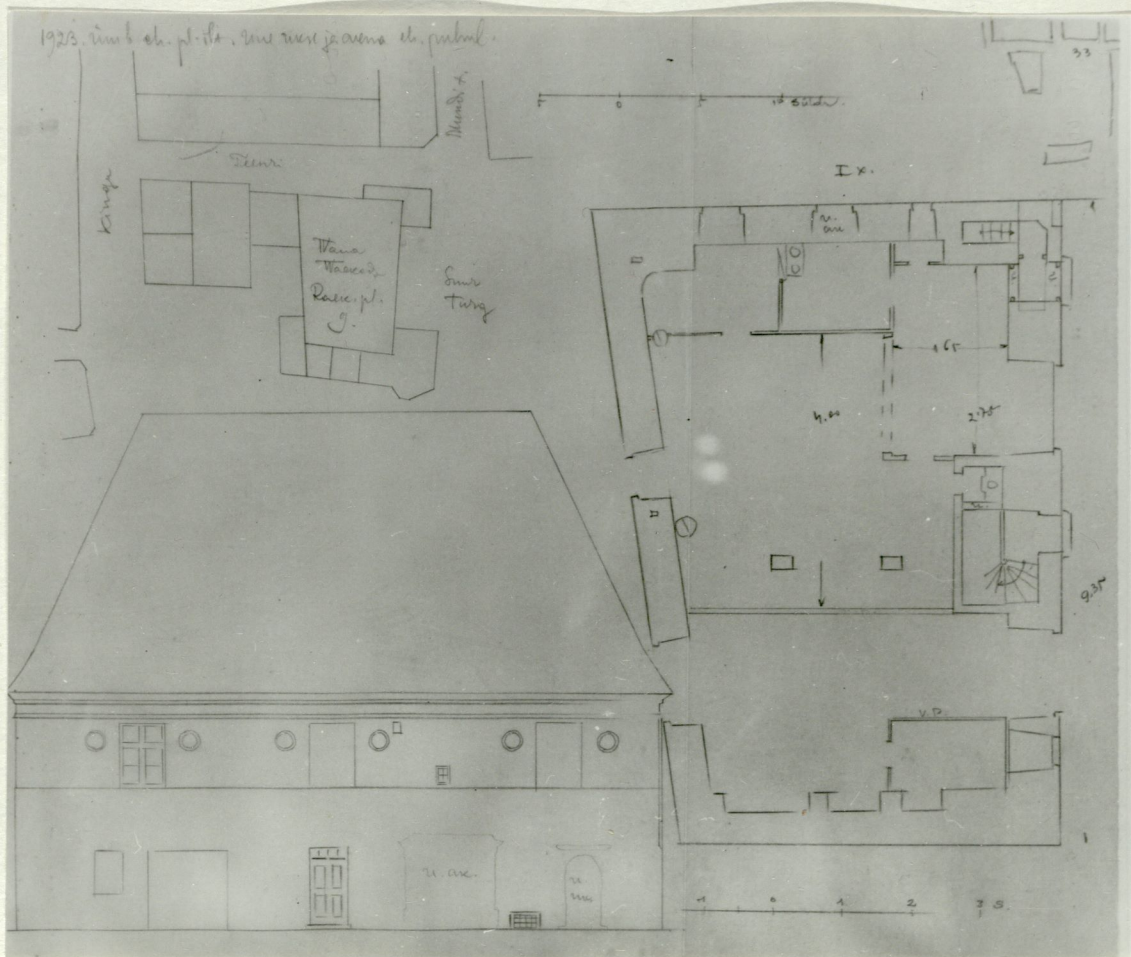

19
N-28336/3

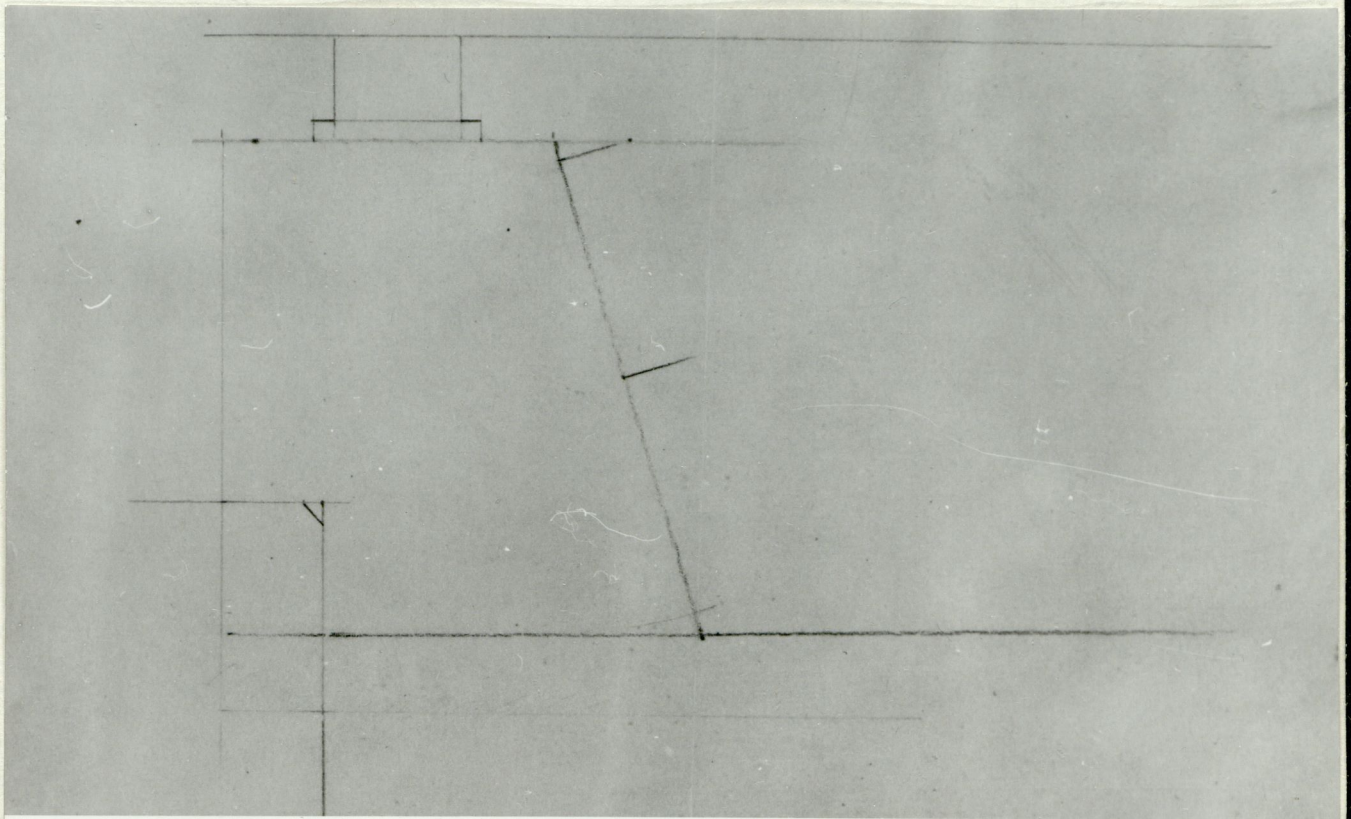
20

N-28 338/1

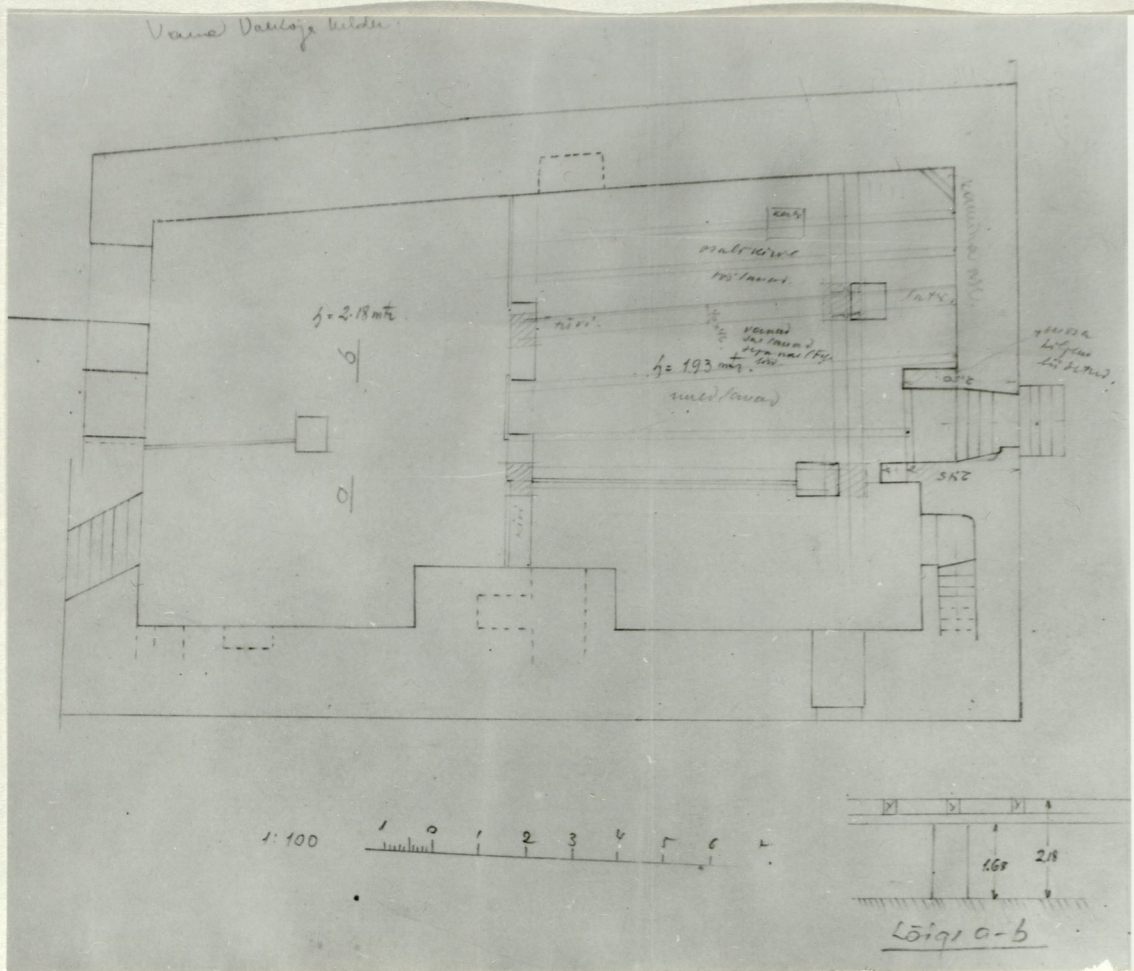
21

N-28 339/2

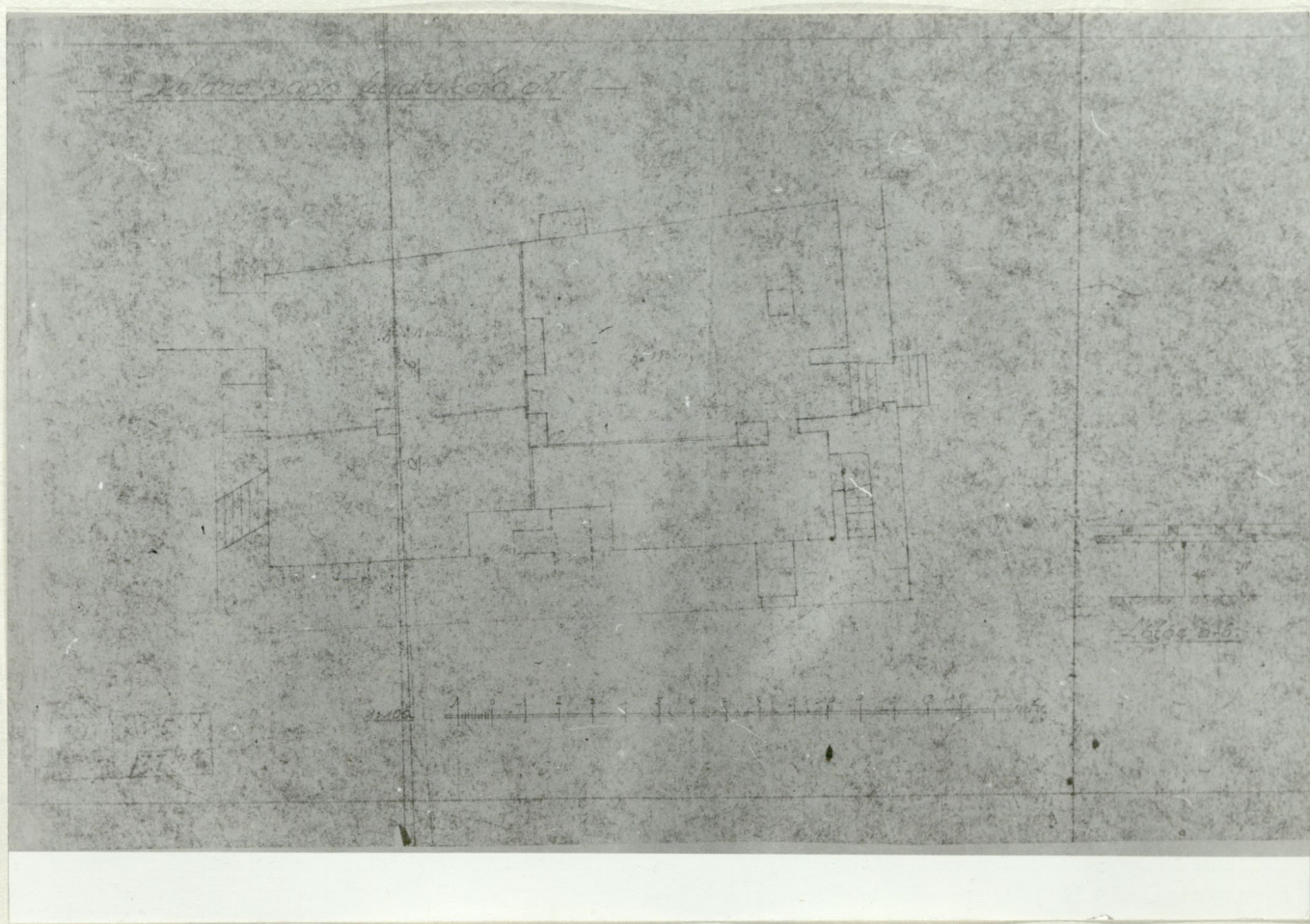
22

N-28 340/2

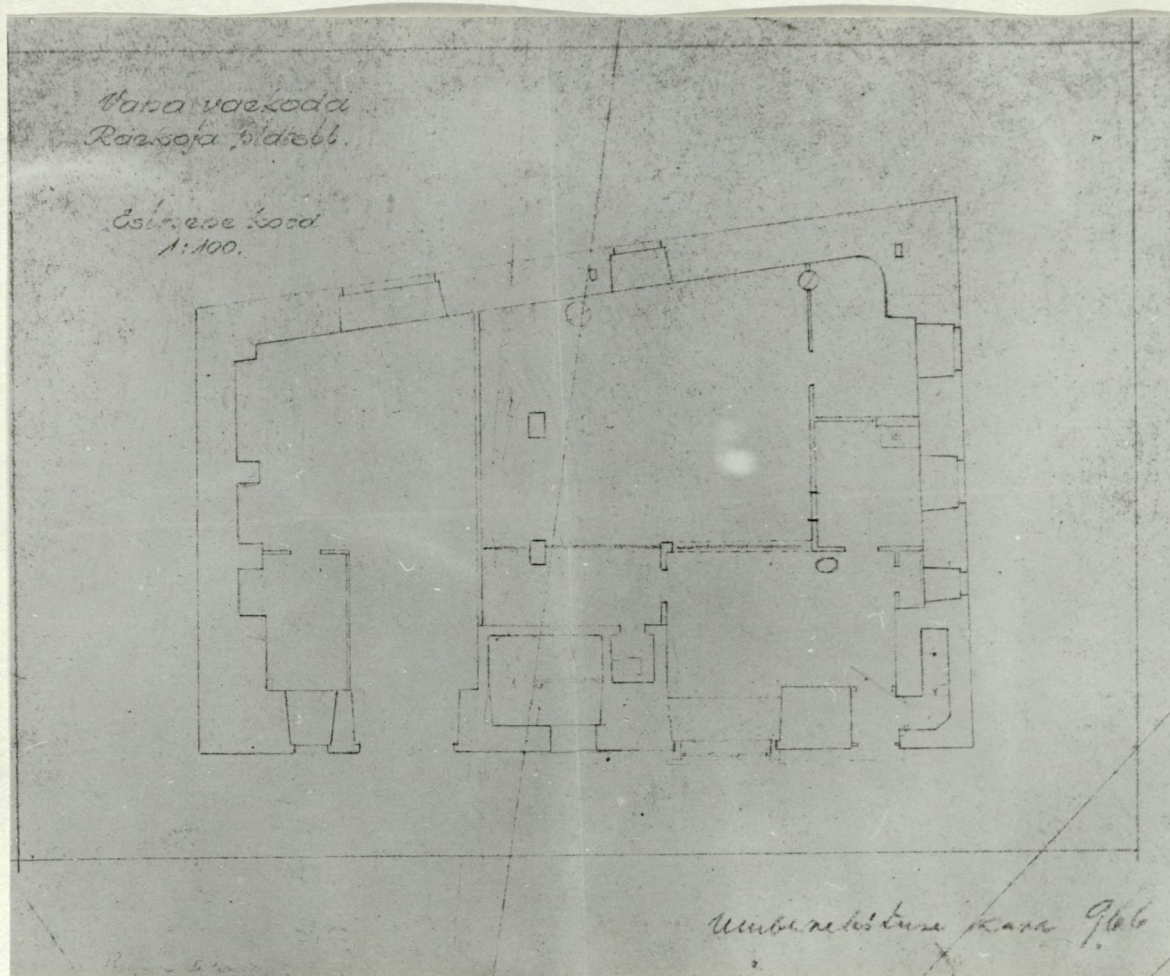
23

N-28 340/1

24

N-28 340/3

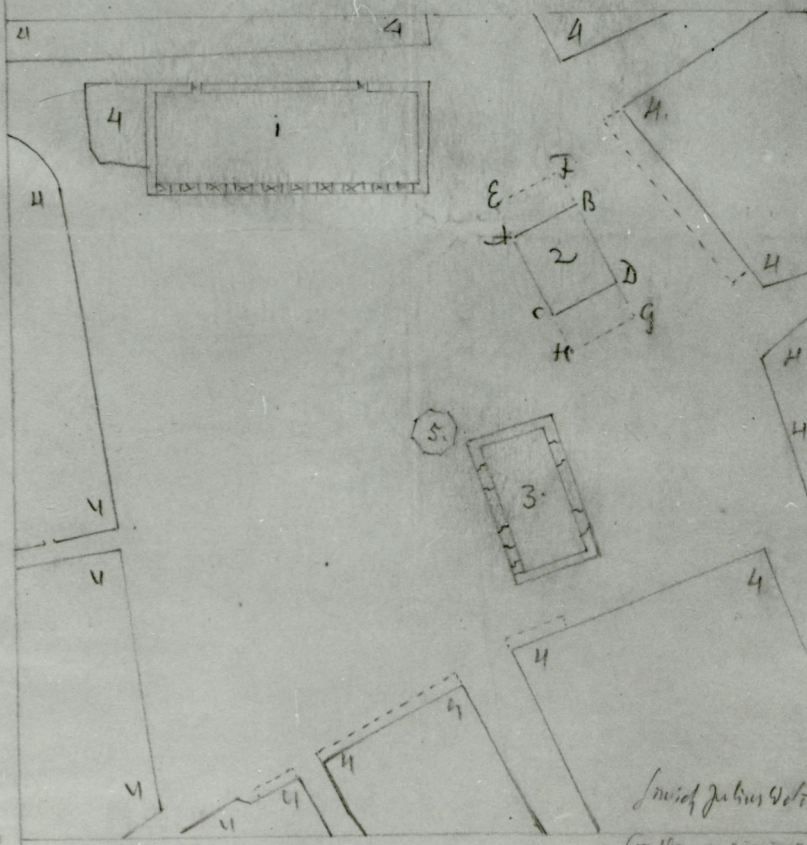
25

N-28 338/1

1700
1695 abrip sie manerz
1) Rath-haus 2 Das alte mainf indamm mit A. B. C. D. E. F. G. H. I. J. K. L. M. N. O. P. Q. R. S. T. U. V. W. X. Y. Z.
fleisch-böhm bestimmet und was an.
3. Das hpaaghaus
4. bekante kumpfleis 5. Die Praung.

GrundRiss des Markplatzes in der Stadt Reval.
Maßstab im Länglichen Rücken

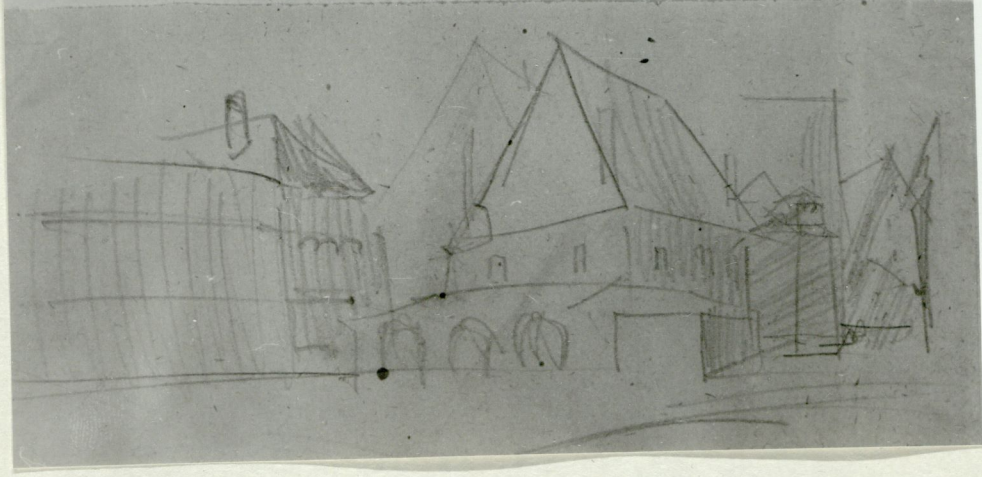
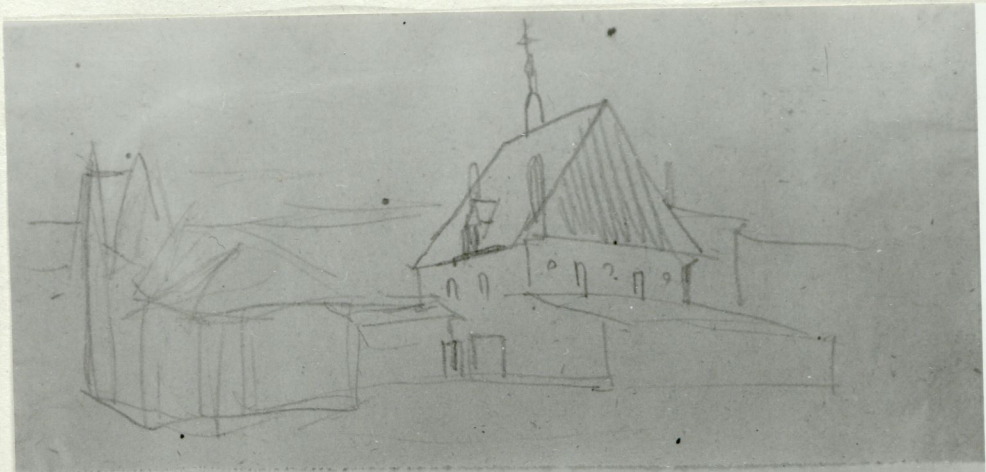
0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23

Georg Julius Votawitz.

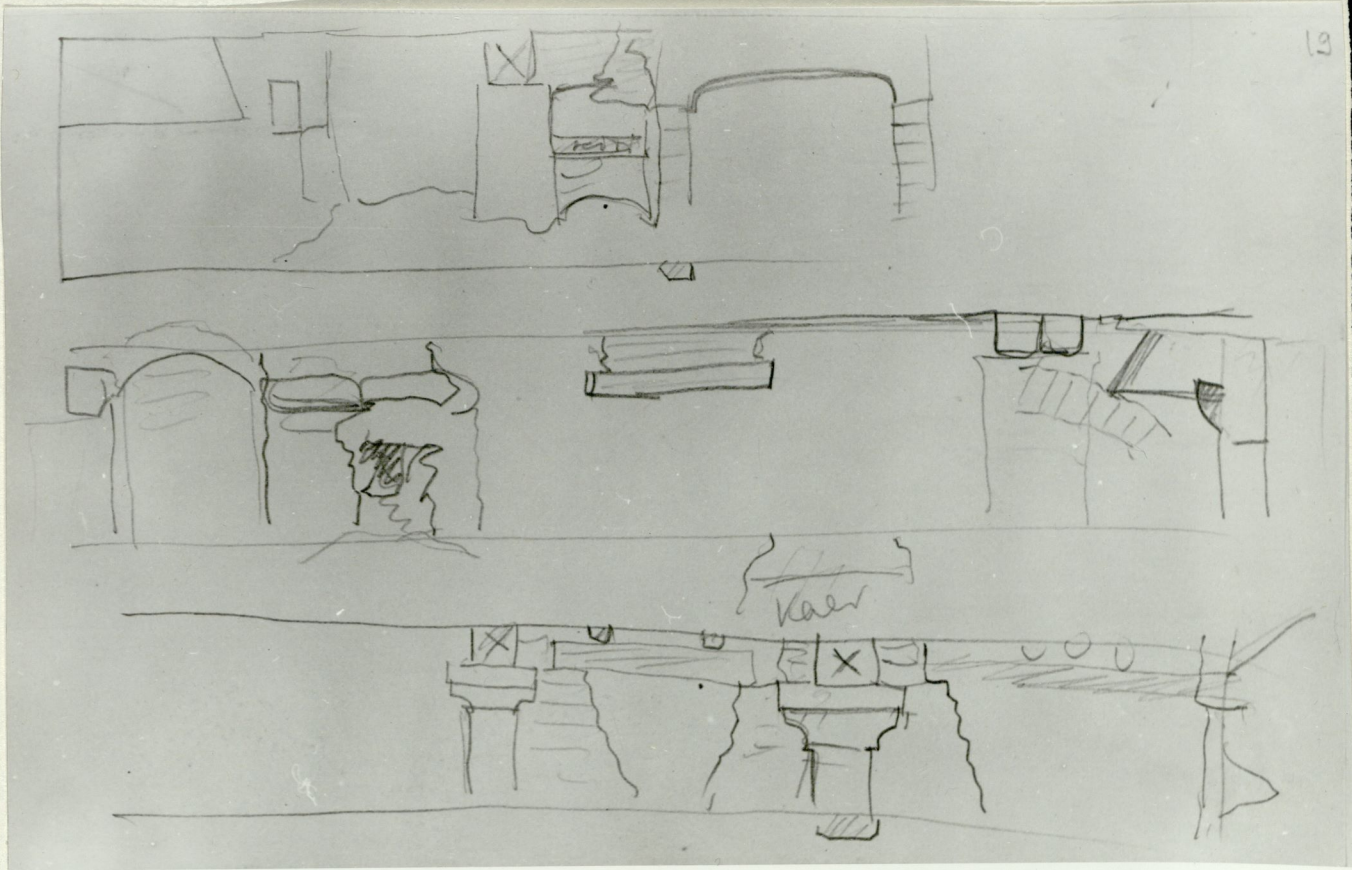
(Tabelle zum Vergleich mit
maßstab des profitor)

28

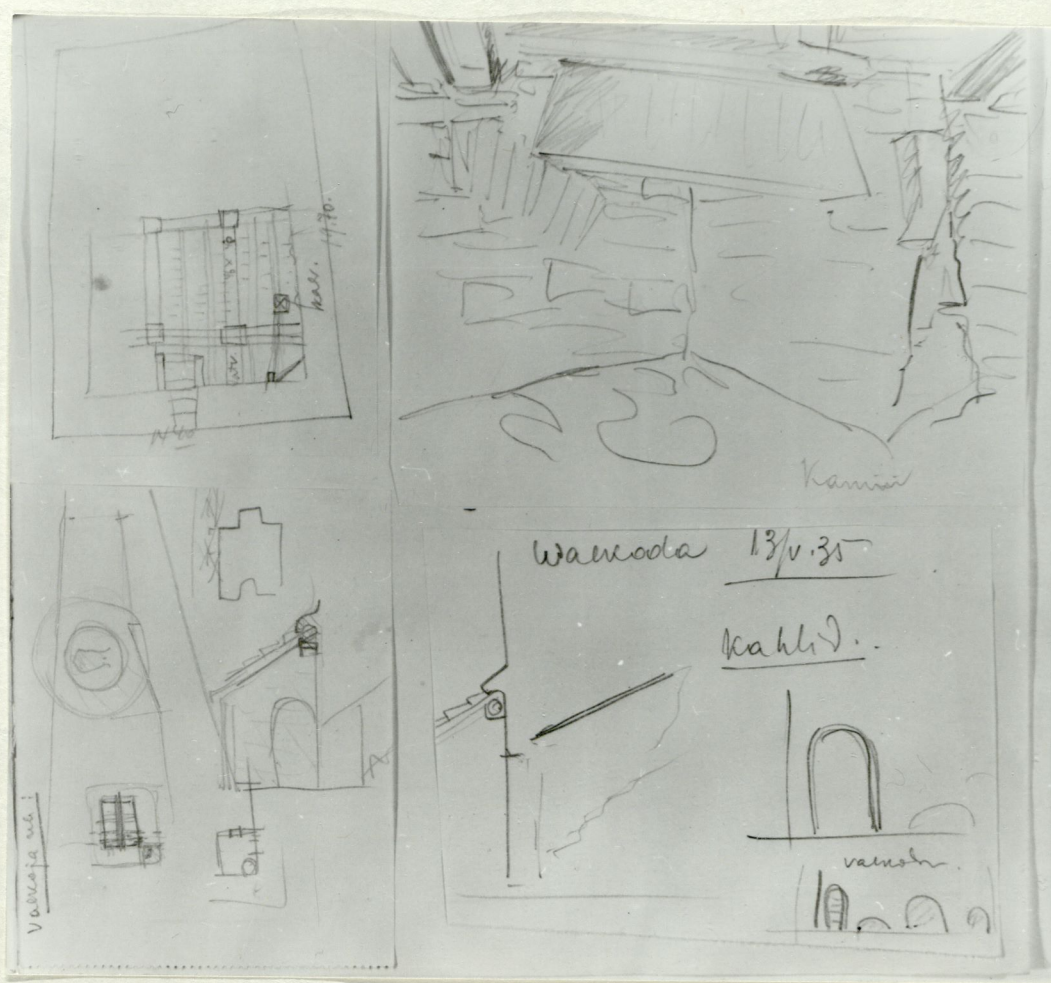
N-28 341/1

13

29

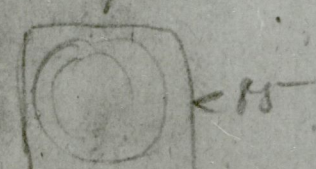
N-28 338/2

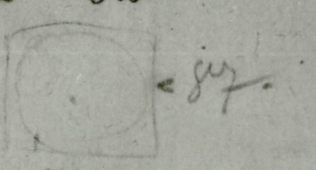
30
N-28 338/3

I kivi 15/9-32 kaevaja lõunas
aasvad künjal.

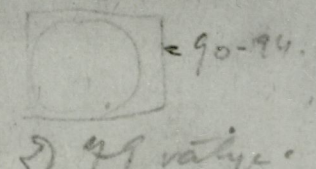
D 80 valge.
D 59 - liivmaitus.

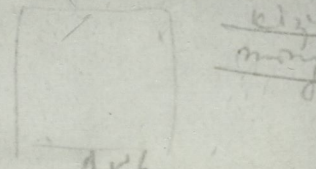
II kivi
D - 81 valge.
D - 62 liivmaitus.

III D - 79 - valge.
D - 58 liivmaitus.

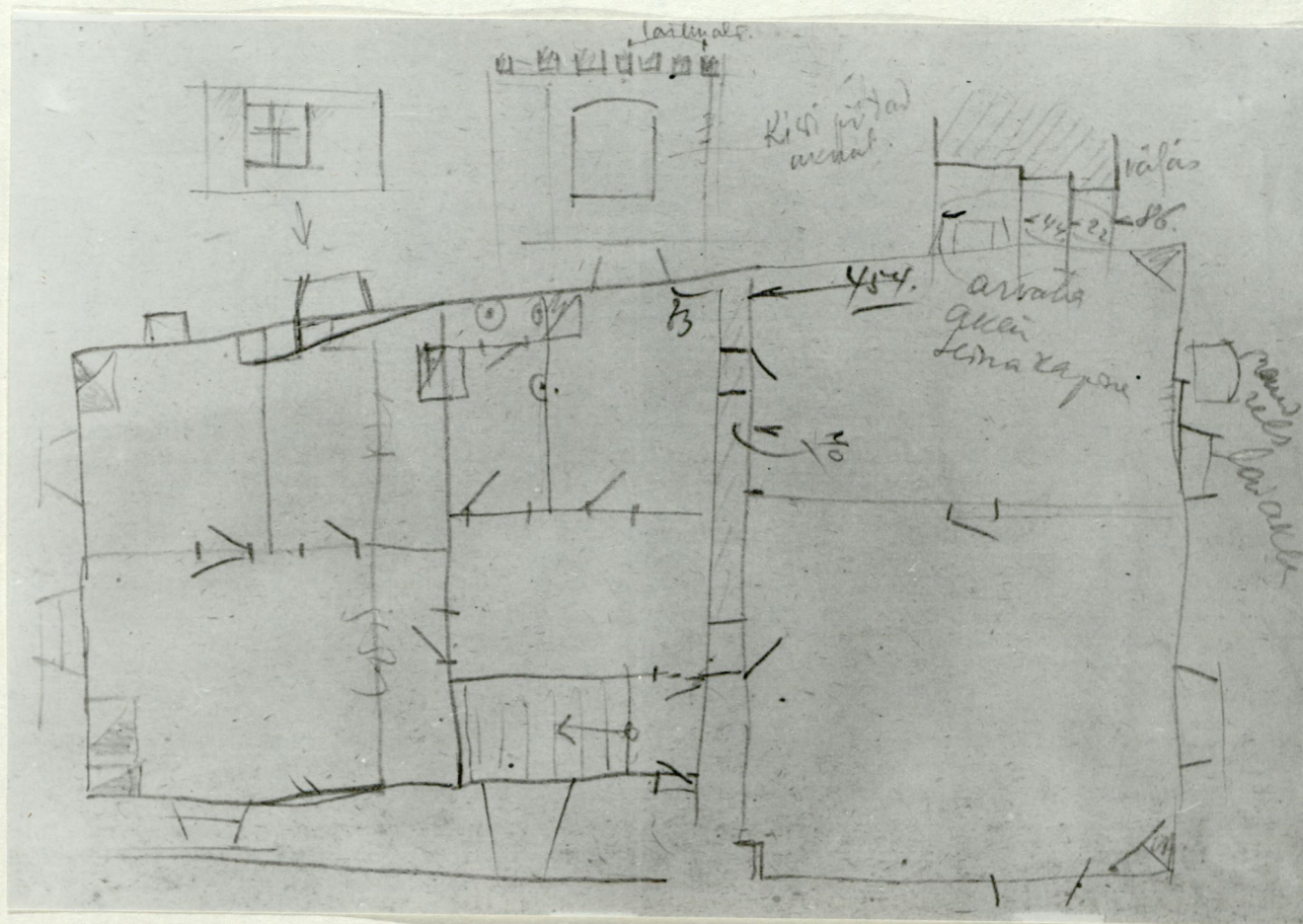
IV D 99 valge.
D 61 - liivmaitus.

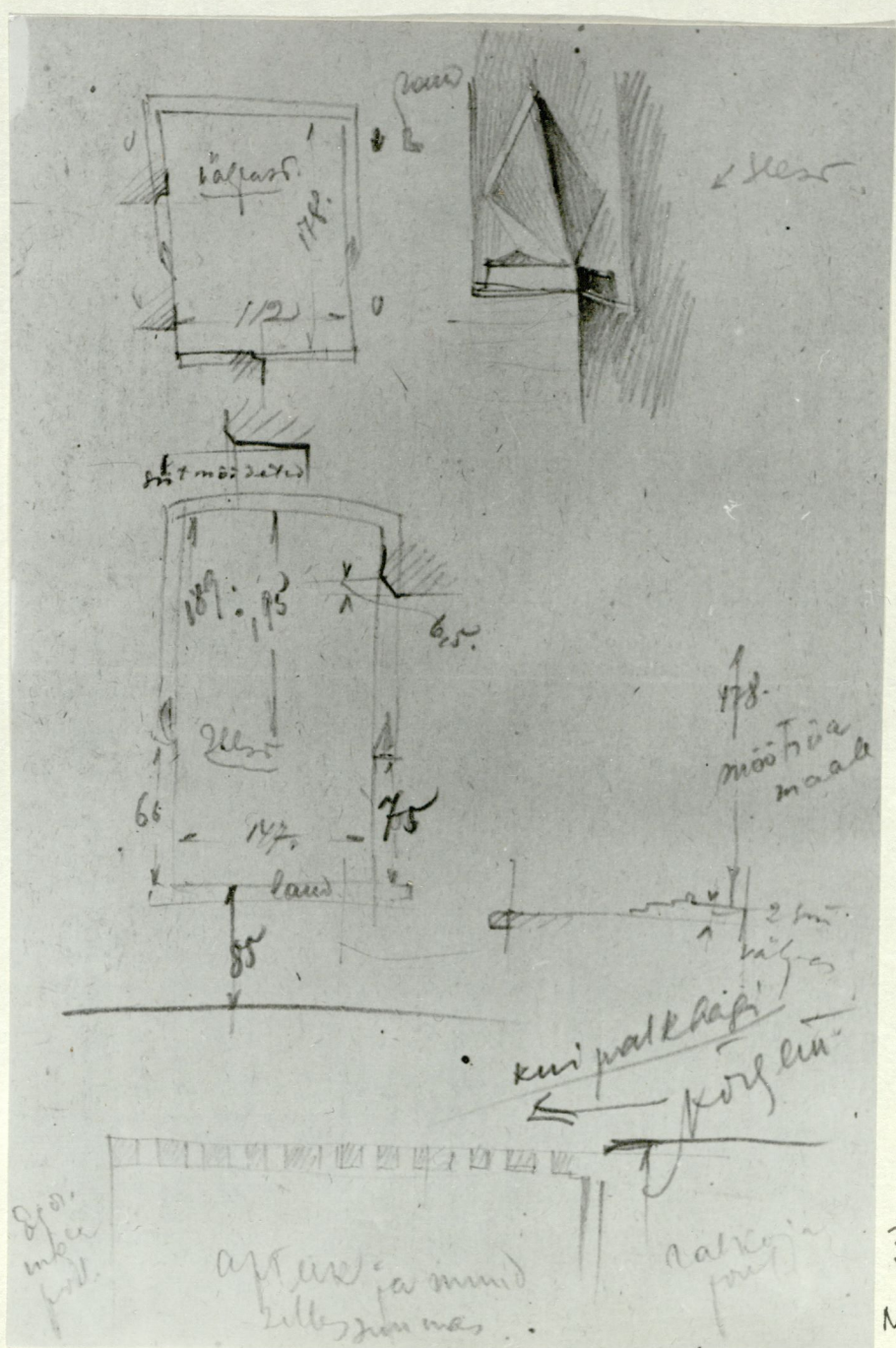
ei ole pole
mõned sügavad

kujuvad väikesed
sügavalt väikesed
alused alused.
näha roosa,
kõige suure
väikest kalli
mitmes väikeses
olev kivi on
kõikides väid.
Põhja all on
ga kivi väikesed
kivid ei ole
lihtsed.
Alamajandus on
on roosa
väikest kivi
mõned väikesed
on väikest kivi
alused kivi
kivi on väikesed
ka see väikesed
on kivi ja
Tõenäoliselt on
üks kivi
kivi, ka väike
nagu on väike
kivi on väike

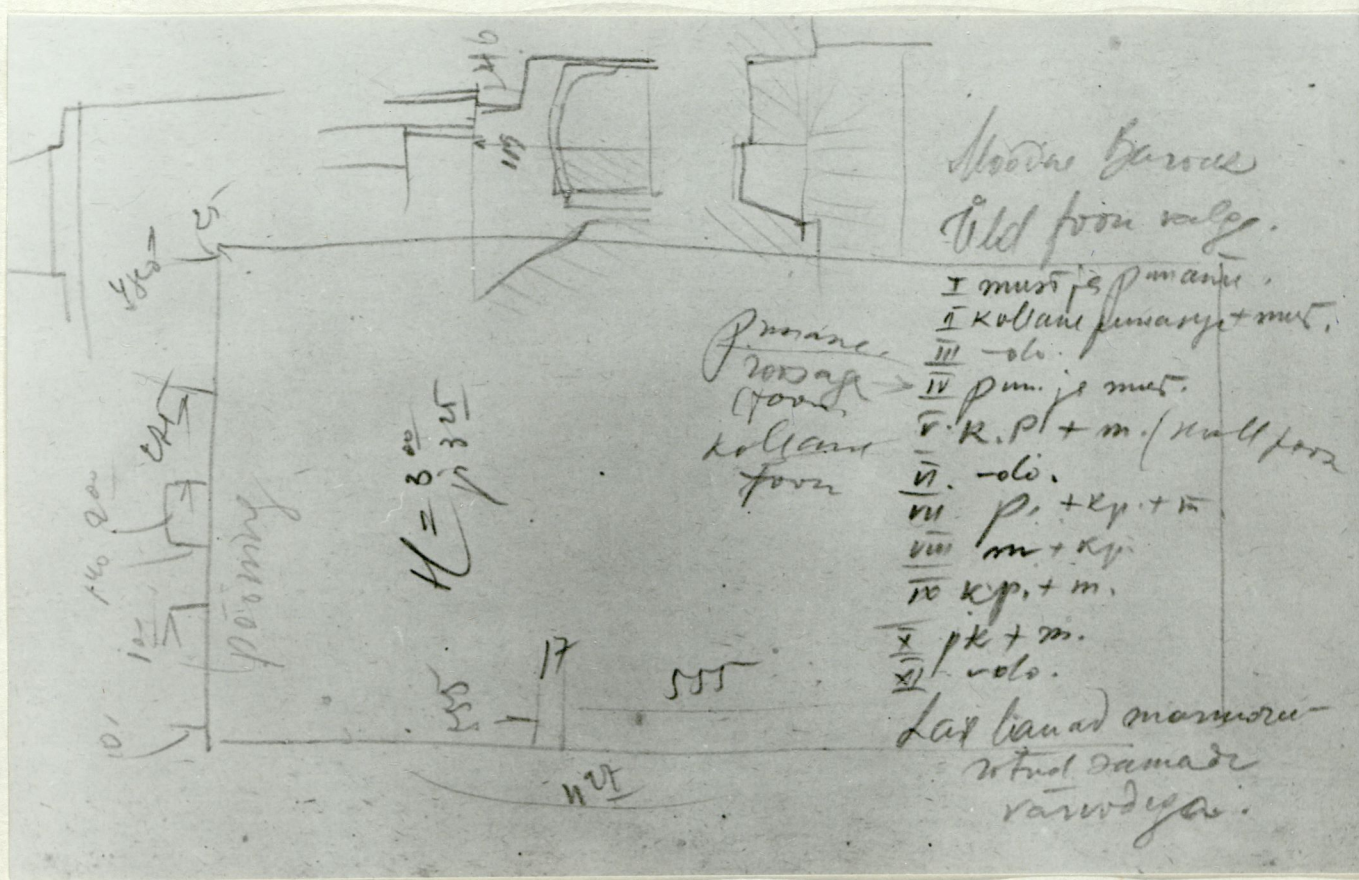
31
N-28 341/3

32 N-28 342/2

33 N-28 343/1

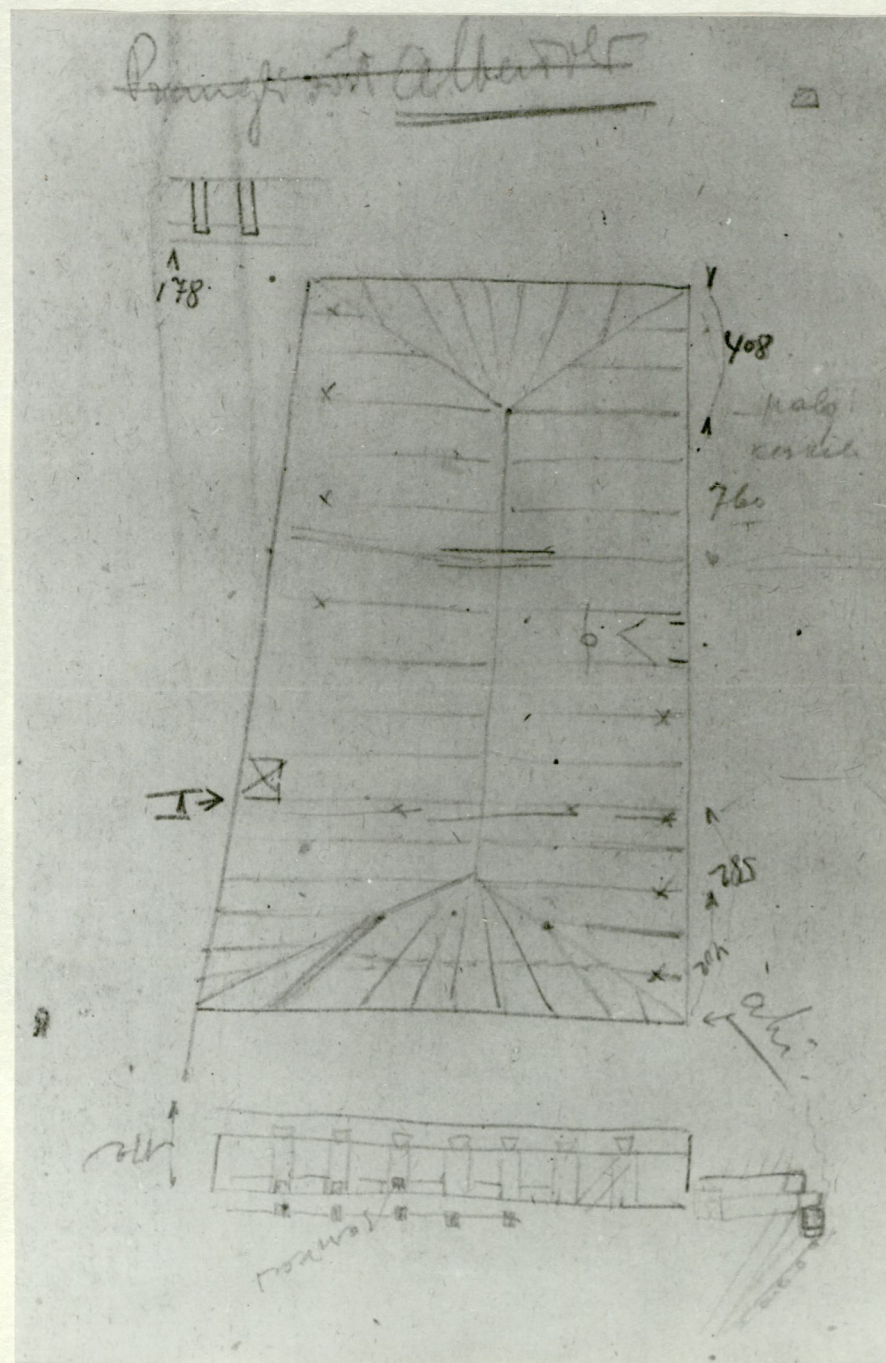
Moore's Garage
Old from valley.

- I must's p.m. and
- II Kollan's p.m. and m.
- III - ol.
- IV p.m. je met.
- V R. P. + m. (hall for)
- VI - ol.
- VII p. + k.p. + m.
- VIII m + k.p.
- IX k.p. + m.
- X p.k. + m.
- XI - ol.

Lat banad onomoru
- utud samade
varudya.

34

N-28 343/3

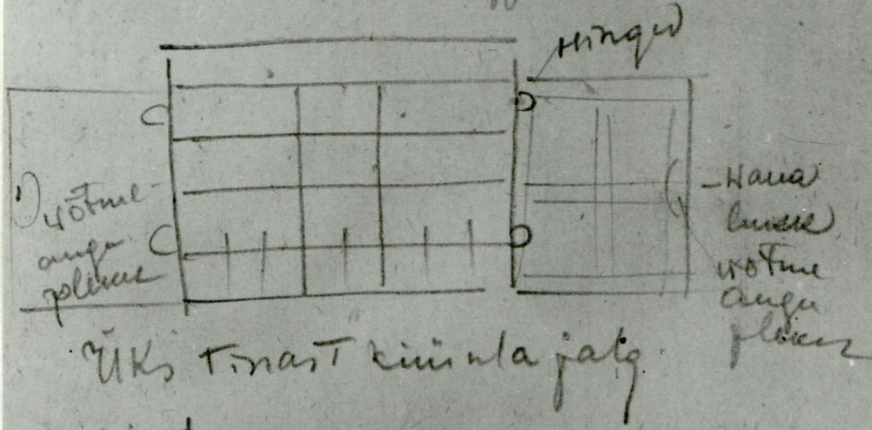
Prang's old building

408
pals
corridor

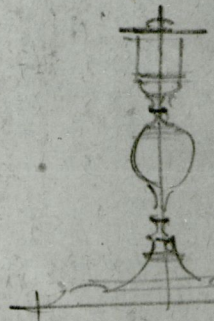
35

N-28 344/2

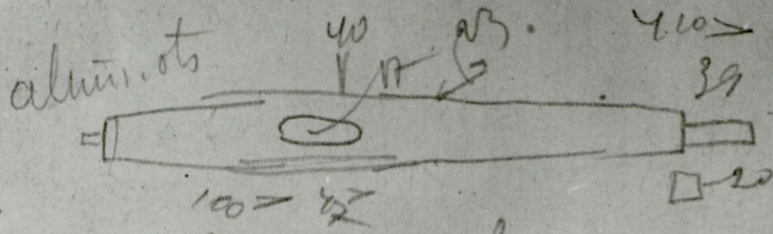
Yana atiride kappi:

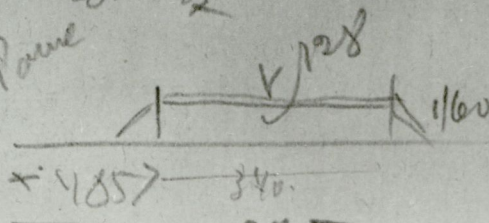
Üks tinast kiimla jalq.

8 kandolime alus

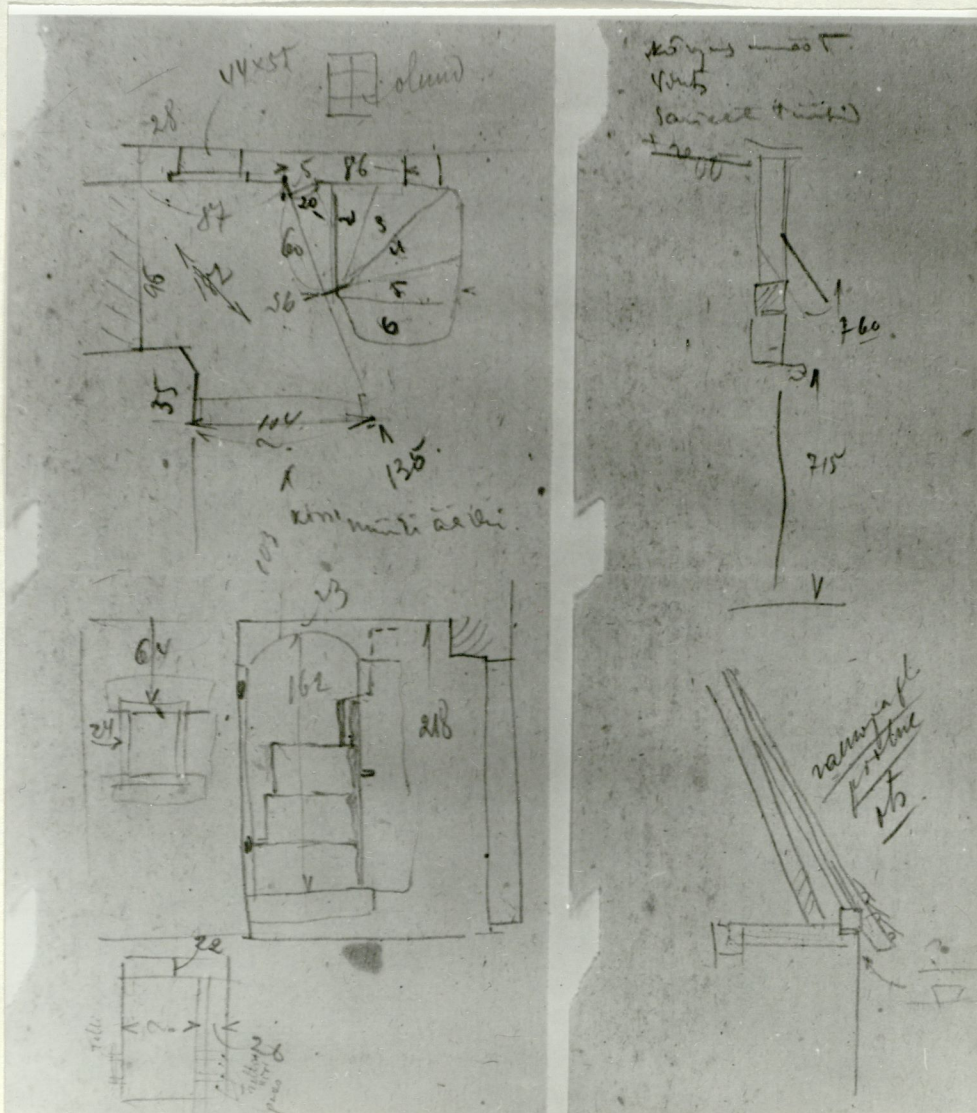
100mm paneel

405 340 1385

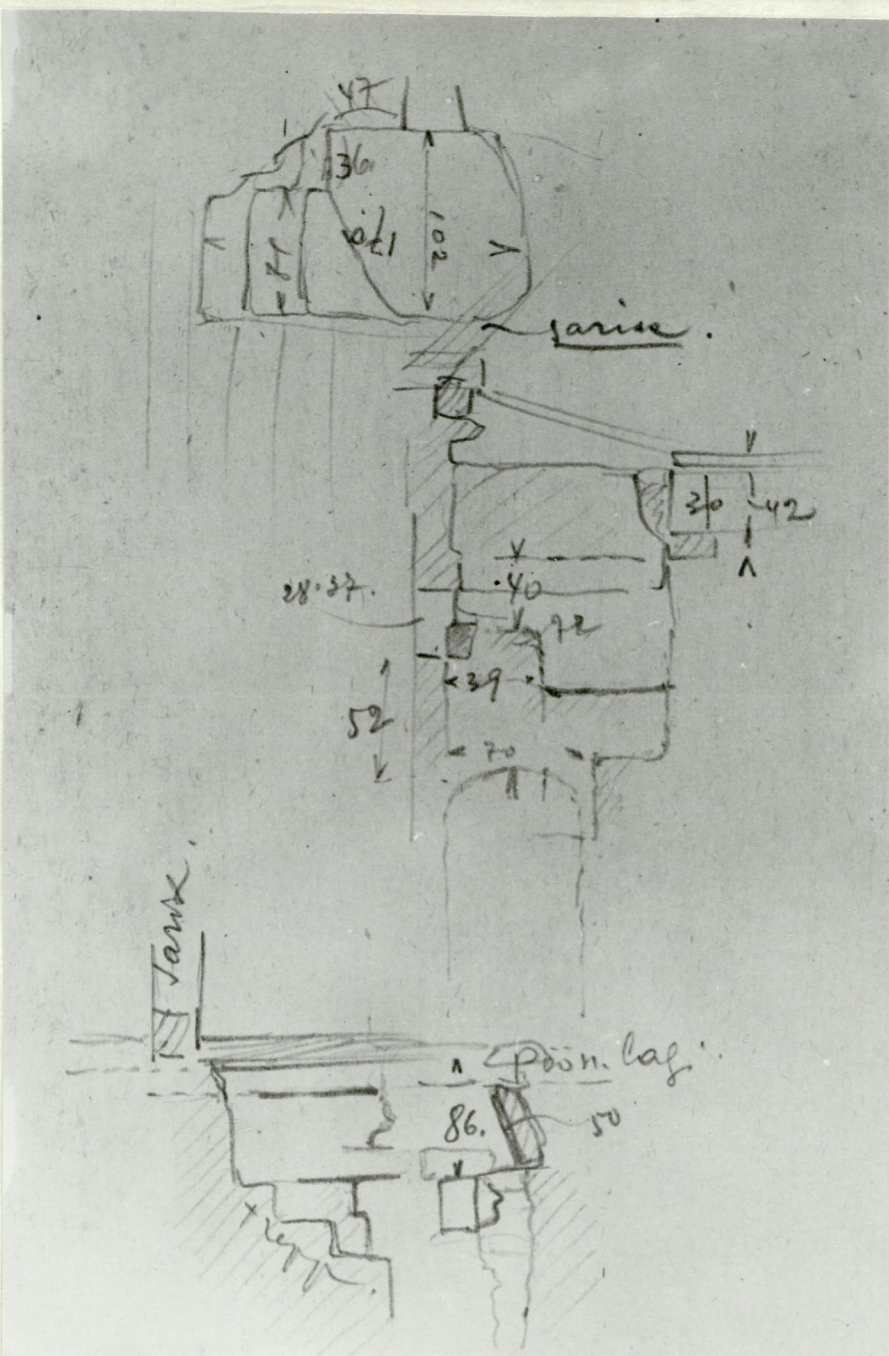
36

N-28 345/1

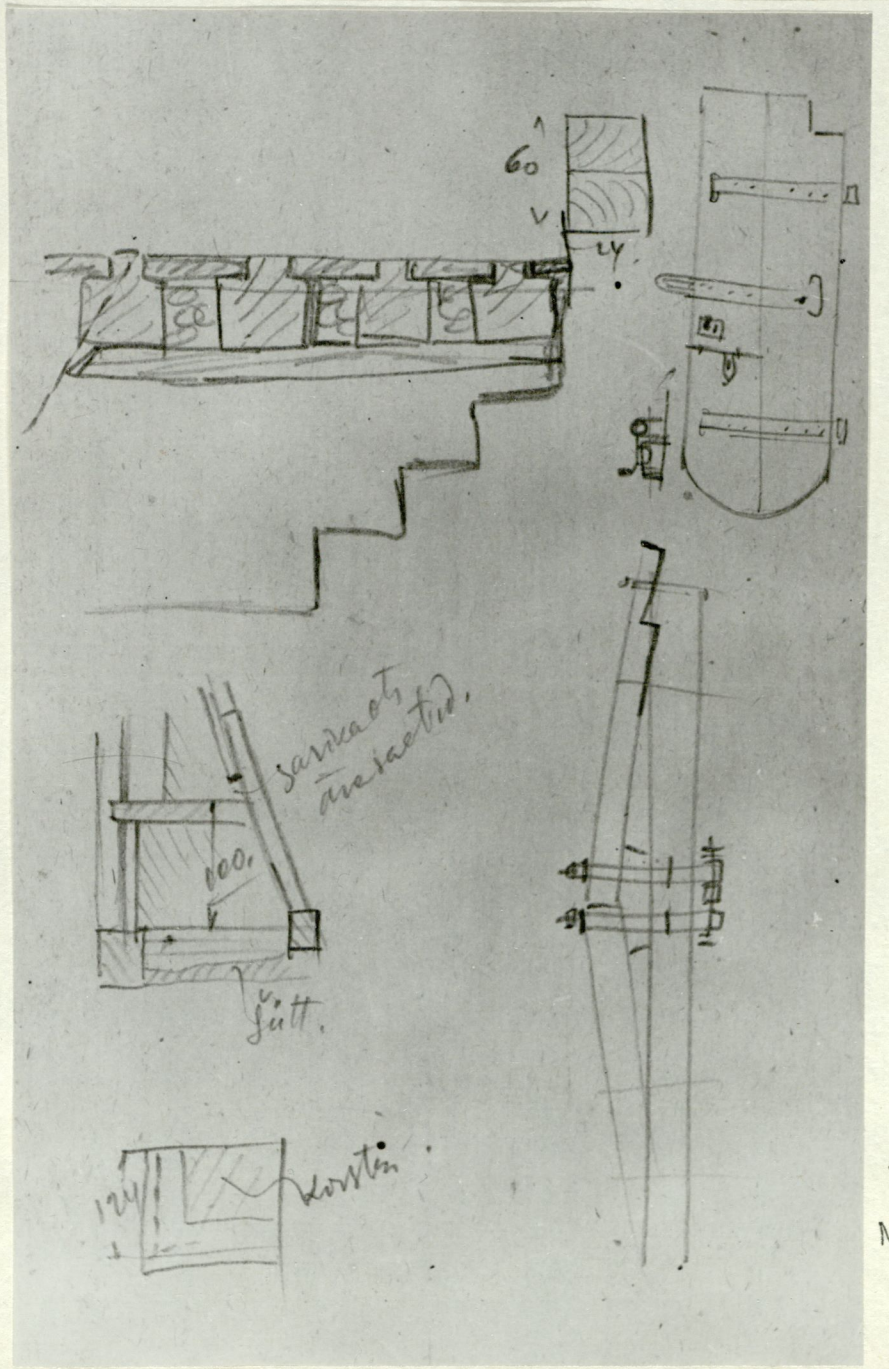

37

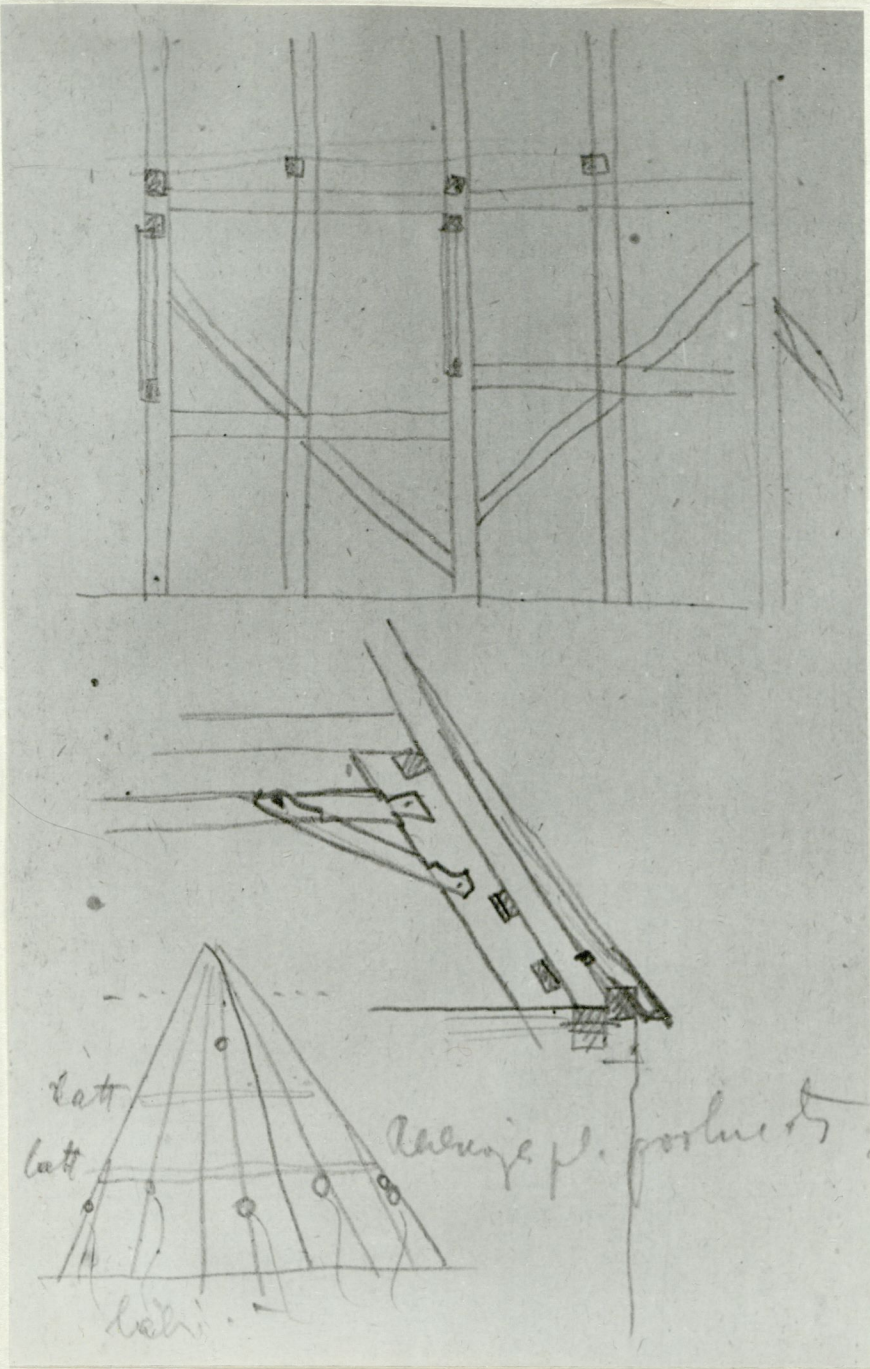
N-28 345/2

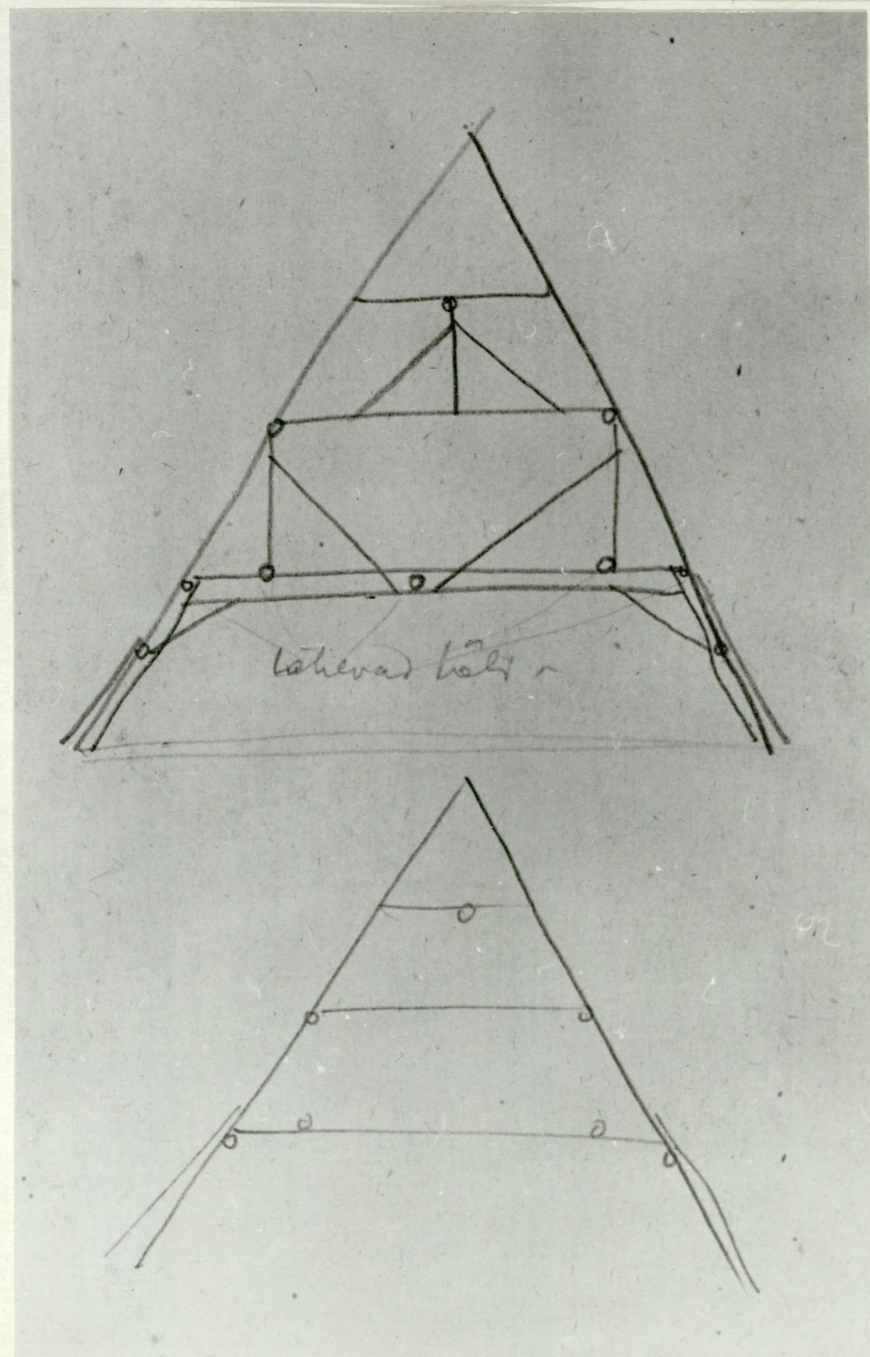
38
N-28 344/1

39
N-28 344/3

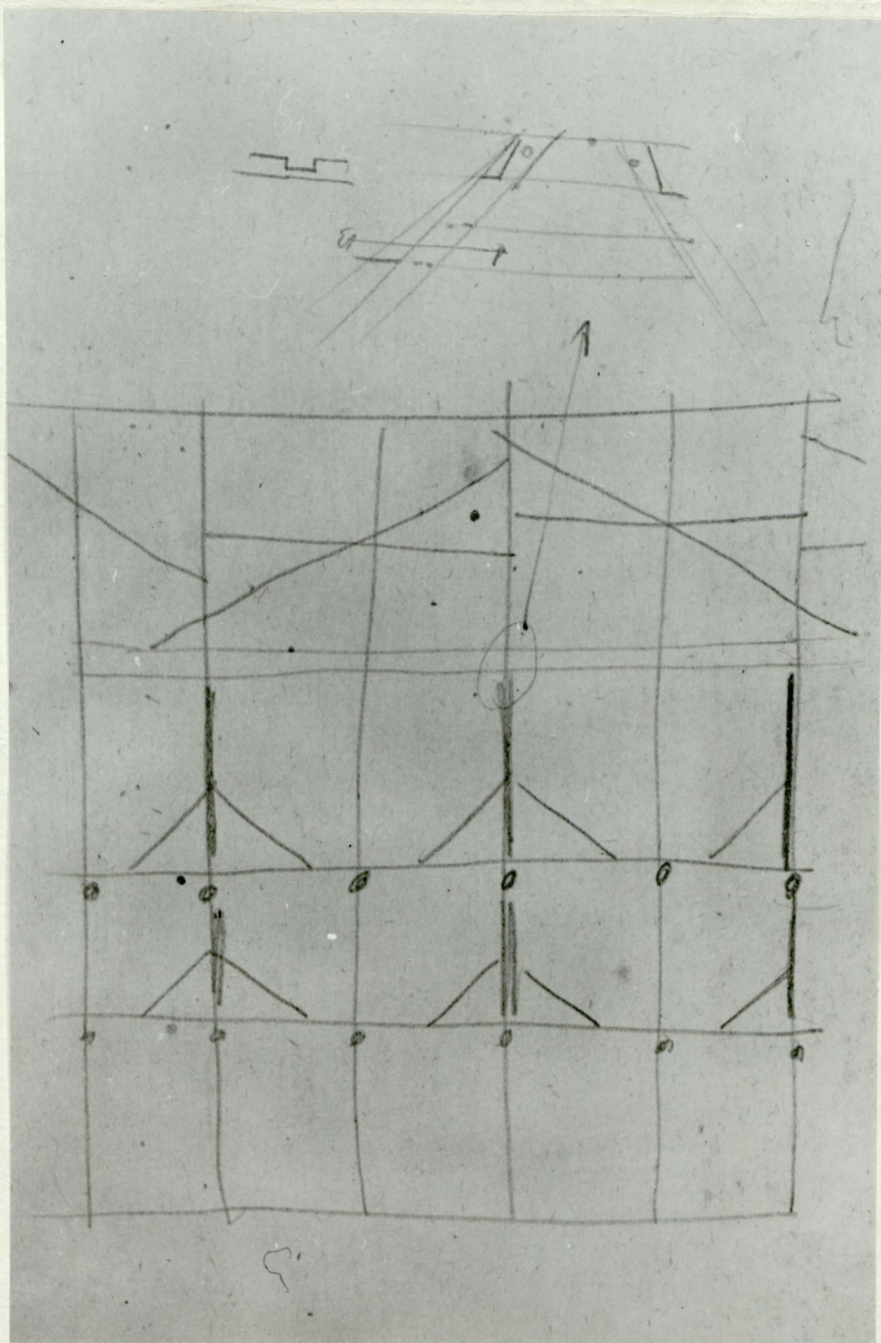

40
N-28 343/2

N-28 342/2

41

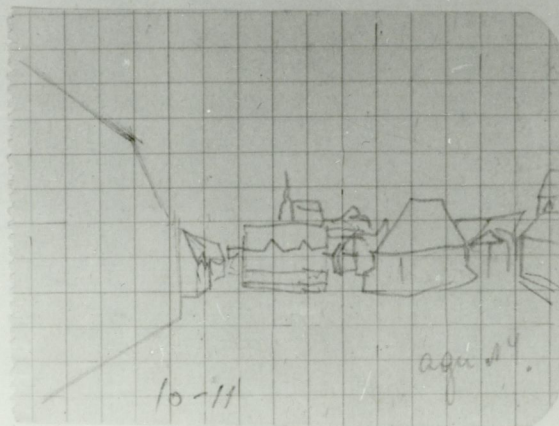

42

N-28 342/3

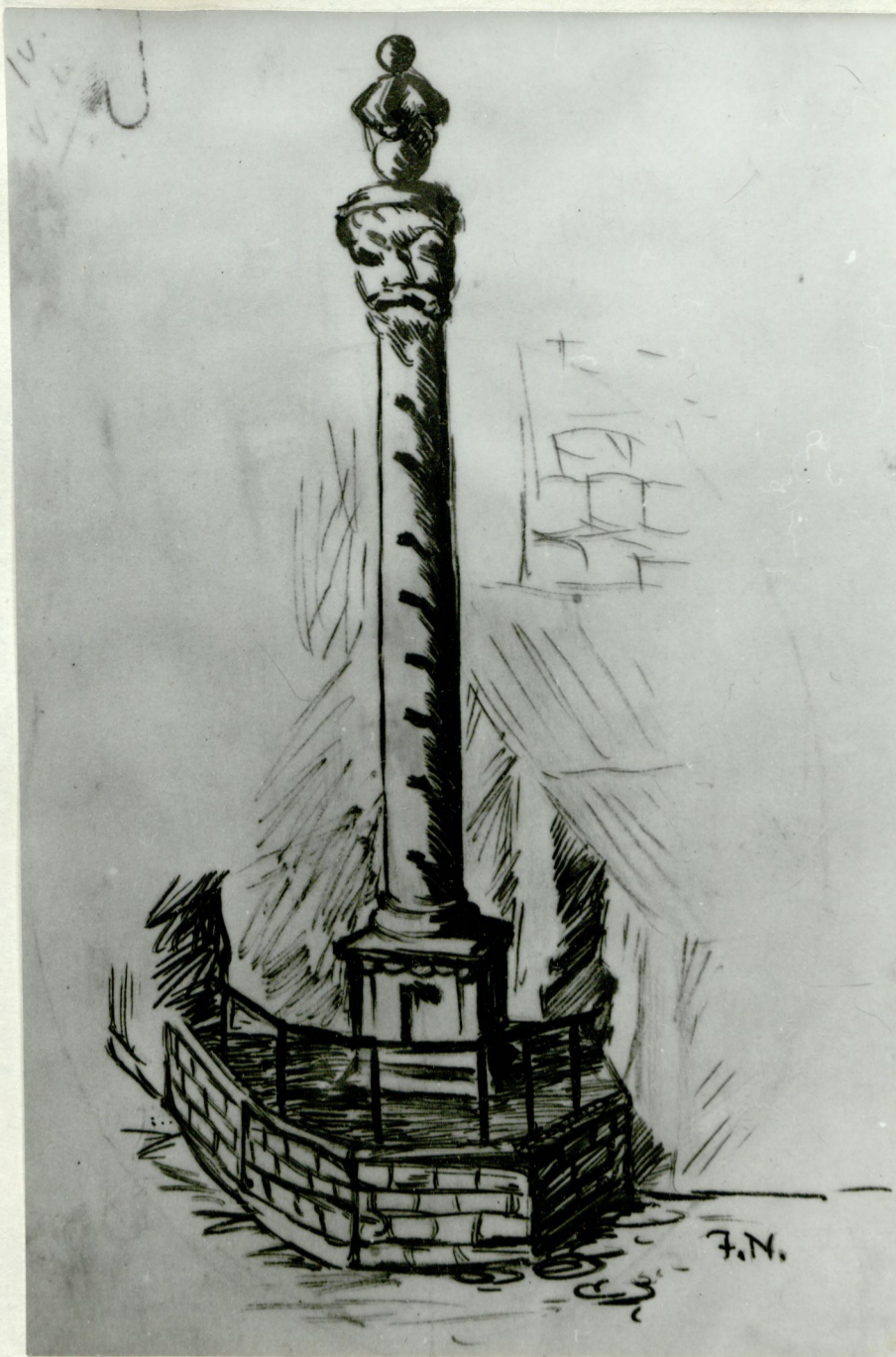
Pr. Kinnam
 määrab kivi raketin
 on nel kaalutud, ristiteoie
 olud nappu am 1ain jaksiden
 joelt se on Roukois pöytä
 kipeelt, kaalut olud
 ka ulle sil. Roukois plats
 kantatud on Turuna
 se oli miks 40a aast.

19.7.33.

43

N-28 346/1

F.N.

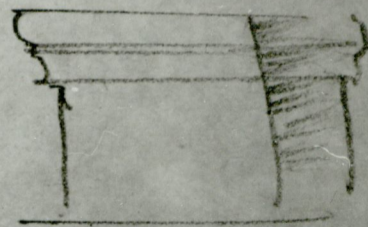
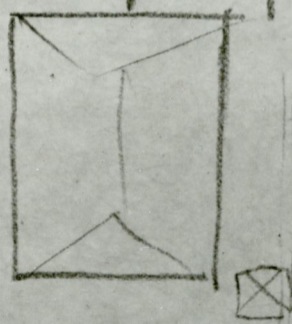
44

N-28 345/3

3/6.35

wana walekaja pumb lester

kaagi
 pedisti da
 moodusar
 kiri

tahustud lüvakiivist
 tem oselle ka olend kind kat ki m
 es profüli pole enam ära Finde olend.
 and praegu end Jeeside arbed.

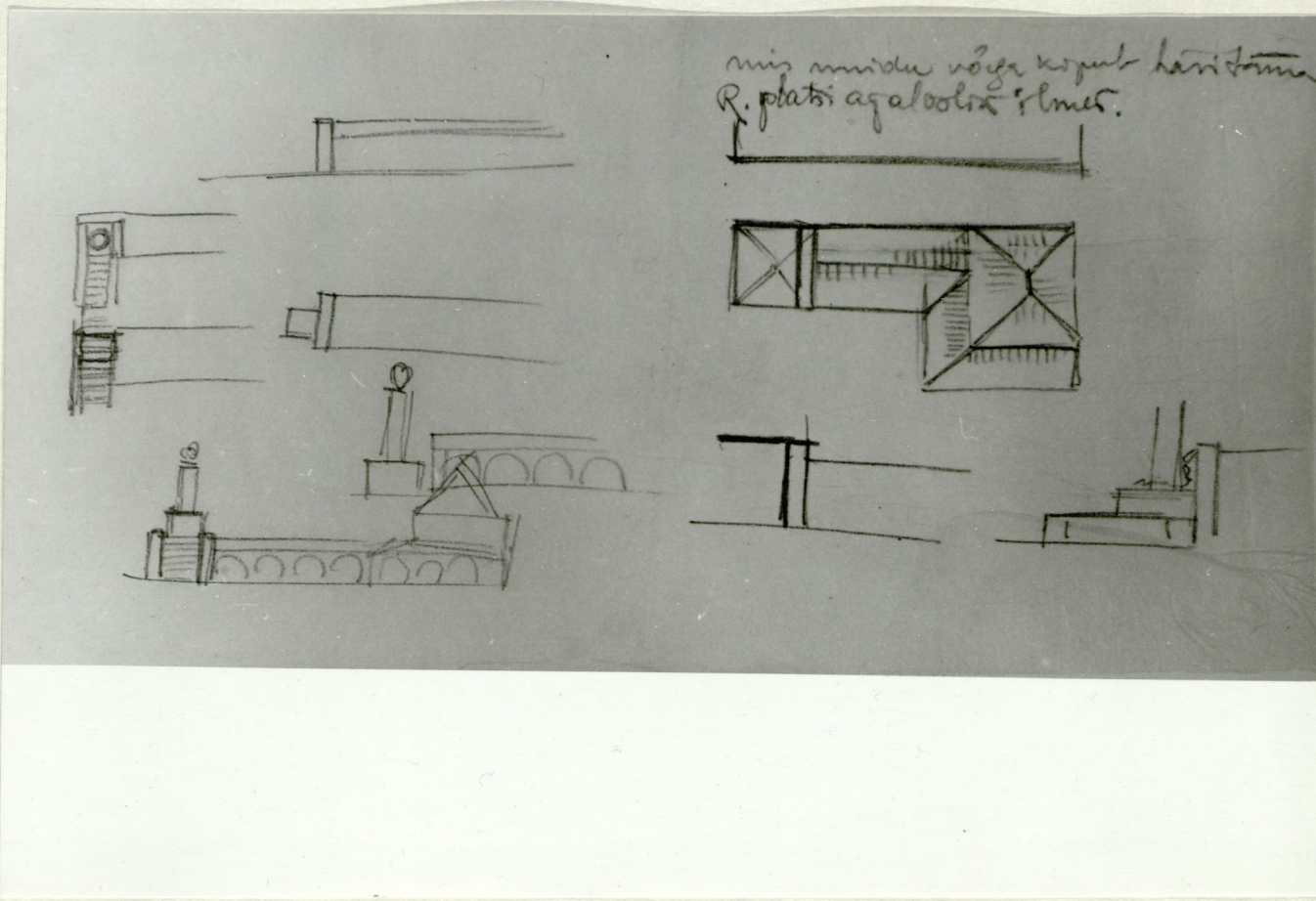
45

N-28 346/2

Kuudes nähes valge vakkotsa tuleviku .

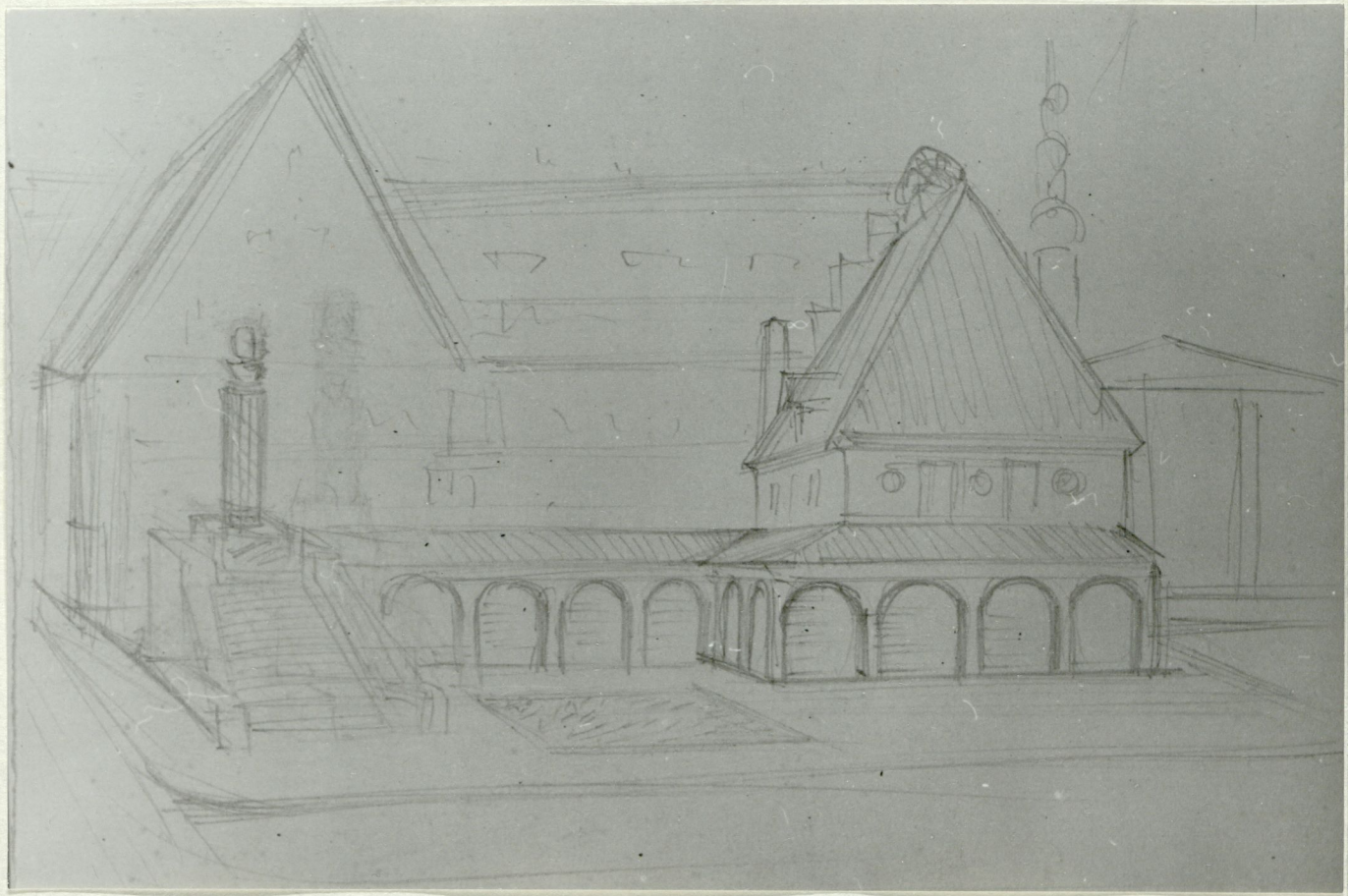
Oh kaimasoleki Konedu töödega Rakuja platsil;
~~Ja juba on Rakuja sead saanud kokkuvõtte .~~
 Bahha vaevaja külpehturid on sammustanud ~~alla~~ ^{niisiis}
 tuntuimad neist mõned; meid tegelase palvarin ~~saat~~
 olgugi mitte täielikult - aga hõlpsatatakse ~~saad~~
 looteid et kenjahe putend maas es; mis vaeg-
 mini jäätide vakkotsa mure kallale.
 (Müüavate ~~siis~~ tuleks kaalunidele rõõts
 küsimus: kas on ~~niisiis~~ tühjav vakkotsa ~~ilms~~
 kõnaleheltitega või ~~ilms~~?)
 Noid looteid hõlpsatid on küll jäsmine H. Anson-
 god usutab ~~et~~ sõnariija valla maaja asub
 vakkotsa taga ning olla ja saad jäätid maaga
 Meeri kate oleb küll muutunud sõnariija vakkotsa
 kadunudega venna slegi tennega maaja kaalutis
 ja ~~niisiis~~ jävnen vana kodu.
~~Tõenäoliselt~~ jõe ääres lõuna vakkotsa slegi
 kurg; niisiis vakkotsa. Linnas et olunud kurg
~~toote~~ külpehturid olid alus tõelomale ~~oiksi~~
 hundag. ~~toote~~ niisiis on ääres lõuna slegi kas-
 tanud kenas hümnaare ~~niisiis~~ noid.
 Tõenäoliselt ~~toote~~ niisiis vakkotsa on ~~niisiis~~ niisiis -
 plane jõe ääres vakkotsa ~~toote~~ ja nakkotsa
 küsimus. Kõnaleheltitega ~~toote~~ niisiis vakkotsa
 jõe ääres ~~toote~~ niisiis vakkotsa ~~toote~~ niisiis
 hõlpsatid niisiis on kivia ~~toote~~ niisiis vakkotsa
 vakkotsa ~~toote~~ niisiis vakkotsa ~~toote~~ niisiis
 niisiis on ~~toote~~ niisiis vakkotsa ~~toote~~ niisiis
 hõlpsatid ~~toote~~ niisiis vakkotsa ~~toote~~ niisiis
~~toote~~ niisiis vakkotsa ~~toote~~ niisiis
 niisiis on ~~toote~~ niisiis vakkotsa ~~toote~~ niisiis
 niisiis on ~~toote~~ niisiis vakkotsa ~~toote~~ niisiis
 niisiis on ~~toote~~ niisiis vakkotsa ~~toote~~ niisiis
 niisiis on ~~toote~~ niisiis vakkotsa ~~toote~~ niisiis

46
 N-28 347/1

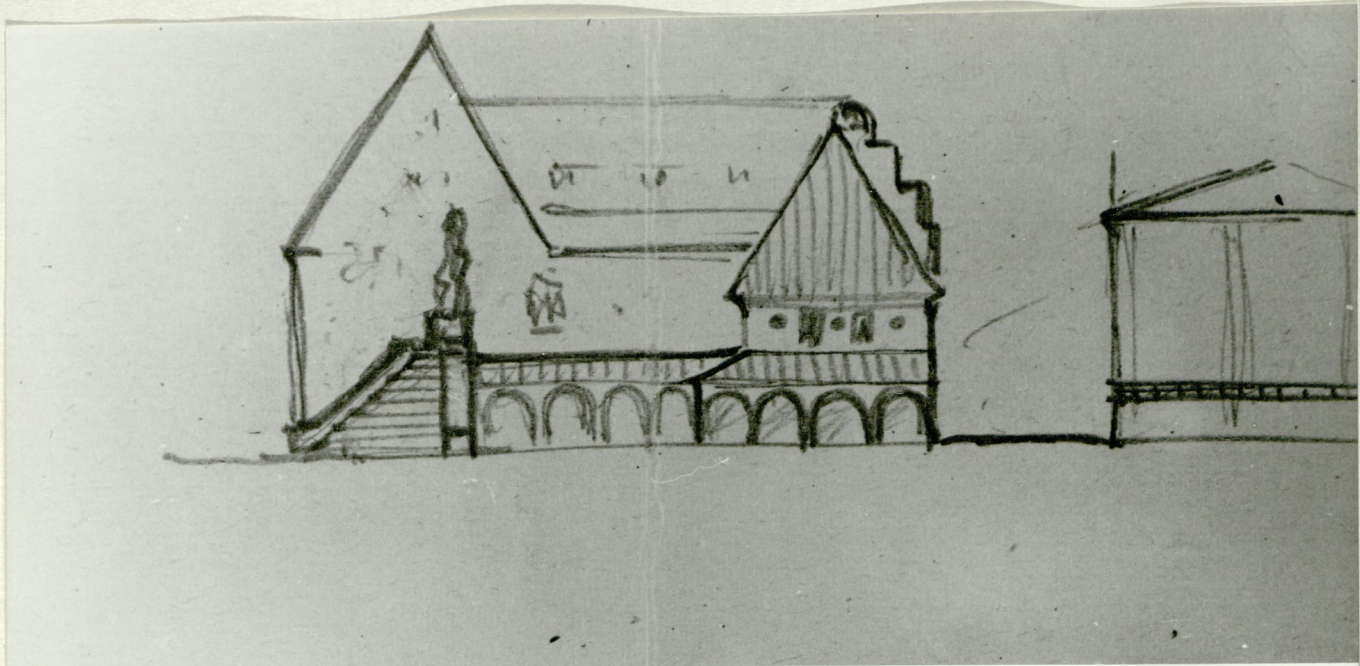
mis muude väga koput hõlpsatid
 R. platsi ajaloolist ilmet.

47
 N-28 348/1

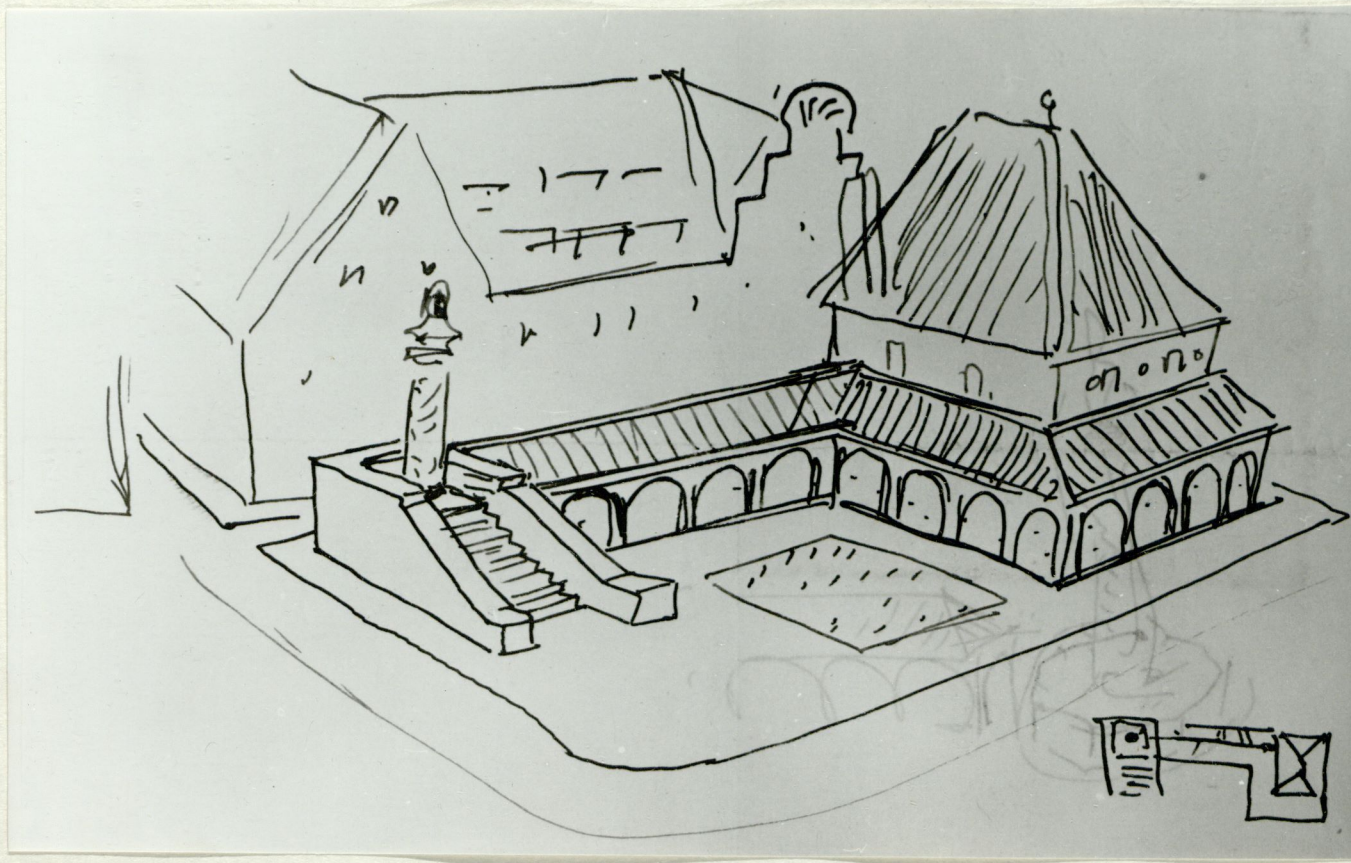
48

N-28 348/2

49

N-28 347/3

50

N-28 347/2

549.

Handwritten text in German: "Abriß von dem Saal Naghaus."

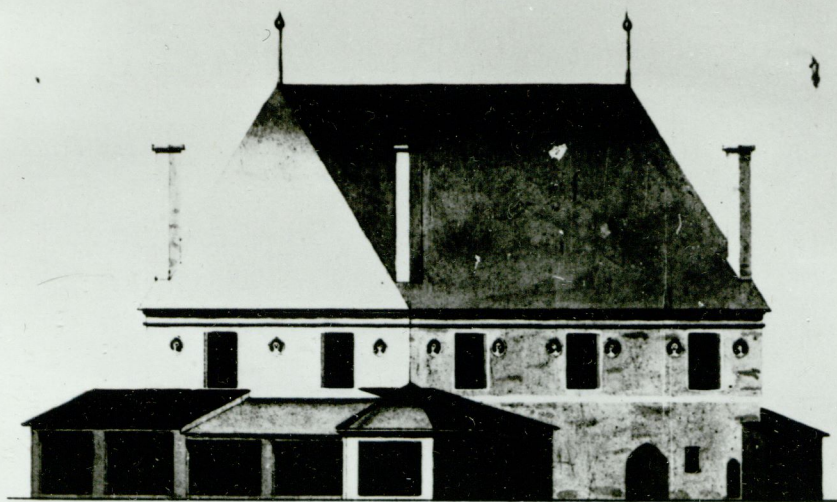

51

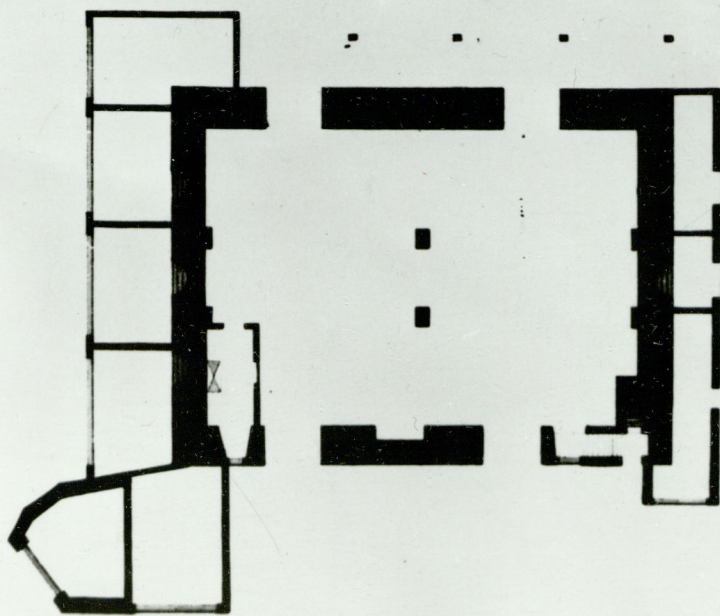
N-28 348/3

LISAD

52. Vaekoda. Vana fassaad 1883.a.
53. Vaekoda. Projekteeritud fassaad. 1883.a.
54. ENSV RAKA f. 33 nim. 3 sü. 146 l. 3
55. Vaekoja ümberehitusprojekt. Schelbach, 1830.a.
56. ENSV RAKA f. 33 nim. 3 sü. 146 l. 3
57. Tallinna Suur Turg ja raekoda 19. saj. algul
58. Tallinna vaekoda ca 1900.a.
59. Raekoja plats ca 1900.a.
60. Foto Parikas
61. Sateliitehitus vaekoja lääneküljel ca 1925.a.
62. Tallinna vaekoda ca 1930.a. Foto Stackelberg
63. Tallinn, Raekoja väljak. Foto R.Christin 1933.a.
64. Raekoja väljak vaekojaga. Foto R. Christin 1933.a.
65. Raekoja väljak vaekojaga. Foto R.Christin 1933.a.
66. Tallinn. Vaekoda
67. Tallinn. Vaekoda
68. Vaekoda. Foto R. Christin 1937.a.
69. Vaekoda. Foto R. Christin. 1937.a.
70. Vaekoda. Foto R.Christin 1937.a.
71. Vaekoda. Foto Sarap
72. Vaekoda leekides 1944.a. Foto R.Kirchhoff 1944.a.
- 73.-79. Tallinna vaekoda

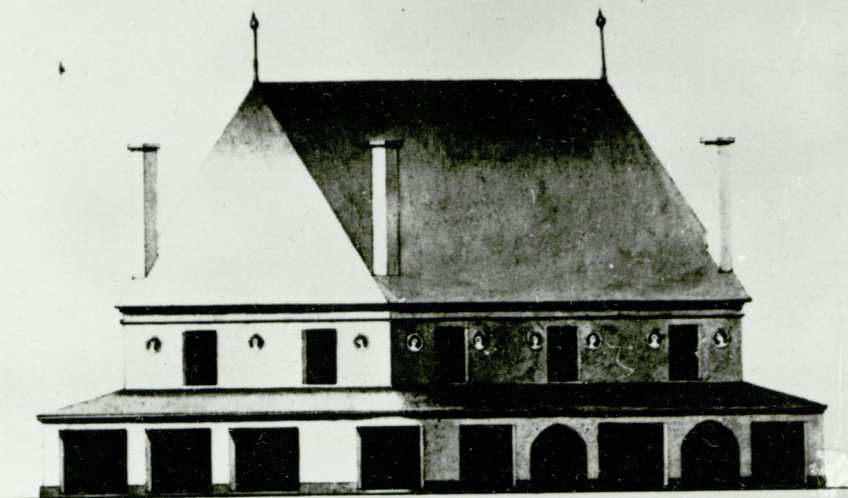

Facade mit den gegennärtigen Buden

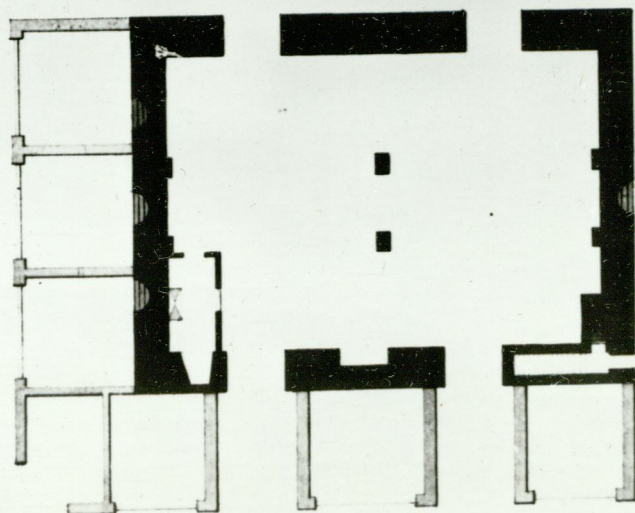

Grundriss mit den gegennärtigen Buden

52
N-28 349/2

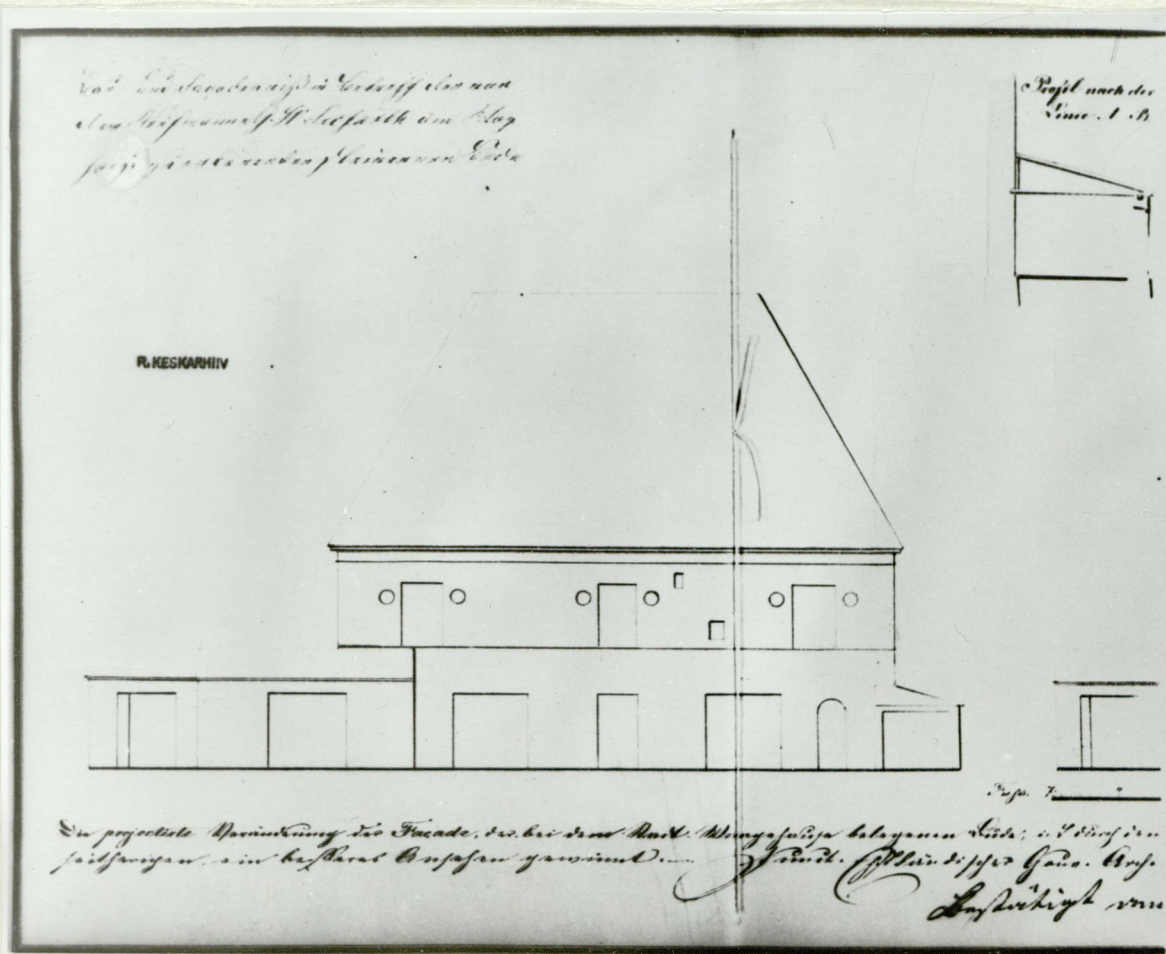

Facade mit den projectierten Buden von zwey Seiten z. Tho

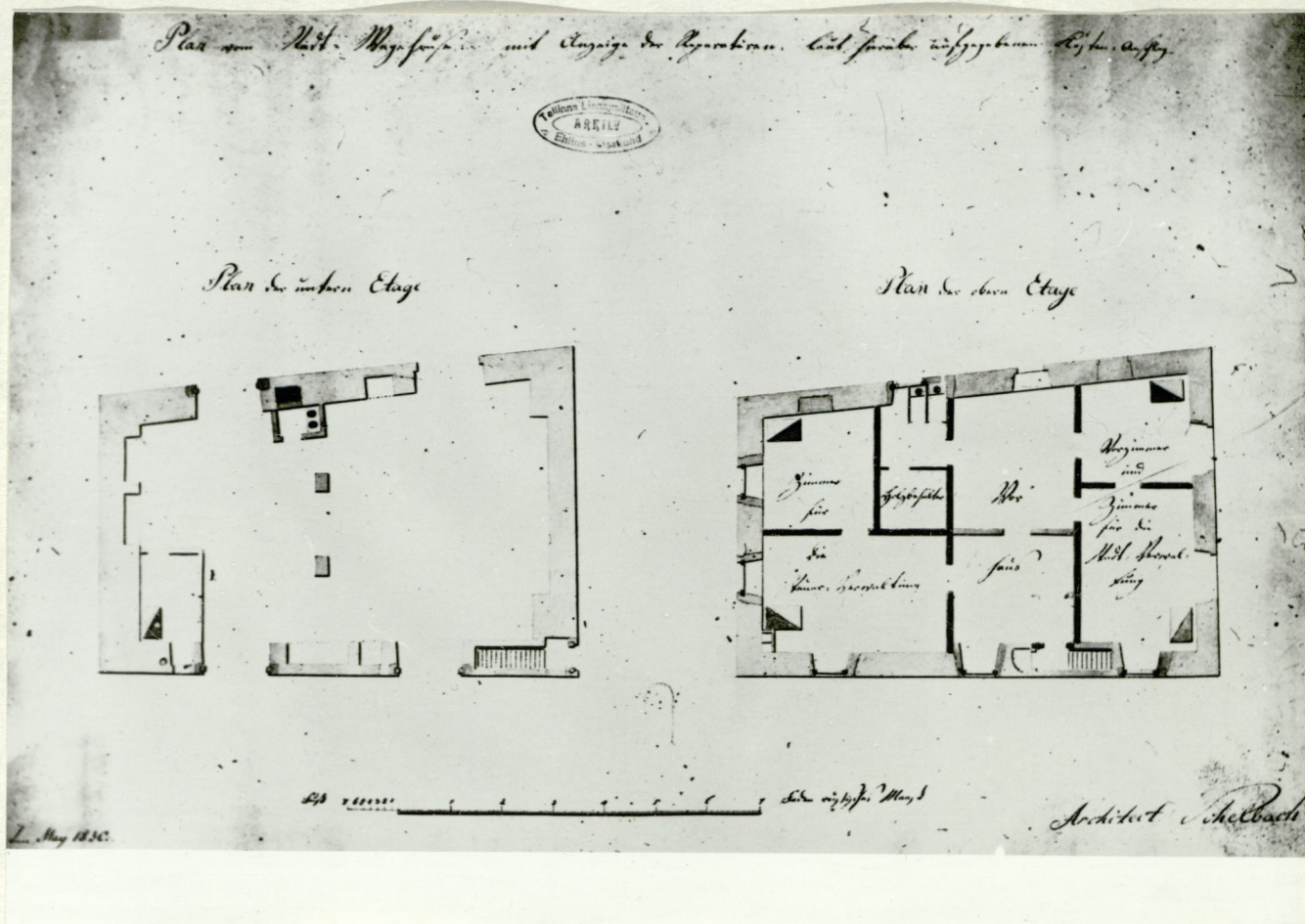
Grundriss mit den projectierten Buden

53
N-28 349/1

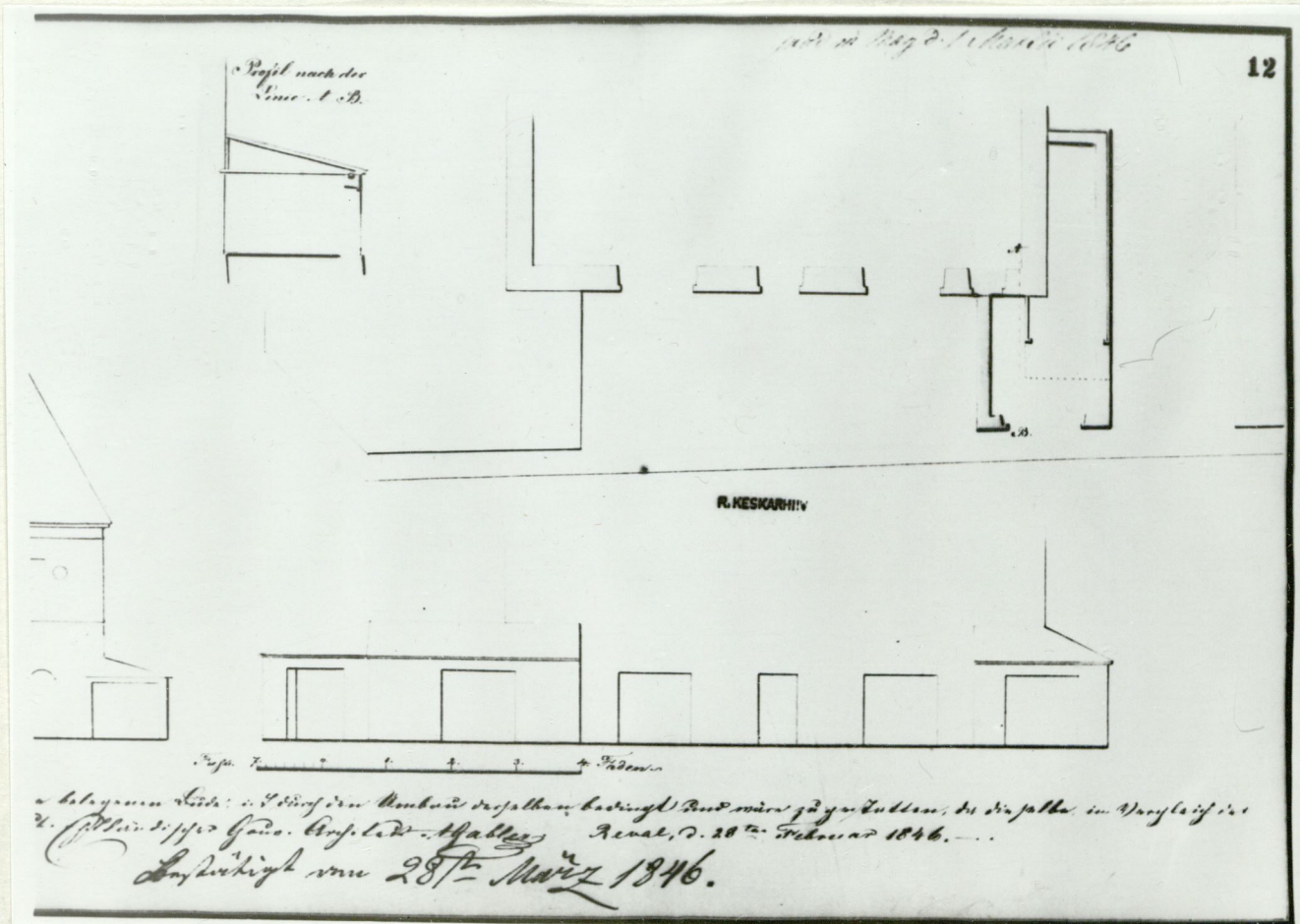
54

N-28 331/3

55

N-28 350/2

56

N-28 331|2

57

N-28 351|1

58

N-28 351/2

59

N-28 350/3

60

N-28 349/3

61

N-28 352

62
N-28 350/1

63
N-28 354/1

N-28 354/2

N-28 355/2

66
N-28 353

67
N-28 356/1

N-28 354/3 68

69
N-28 355/1

70

N-28 355/3

71

N-28 351/3

72
N-28 357/1

73
N-28 357/3

74

N-28 358/1

75

N-28 358/3

76

N-28 356/2

77

N-28 357/2

78

N-28 356/3

79

N-28 358/2